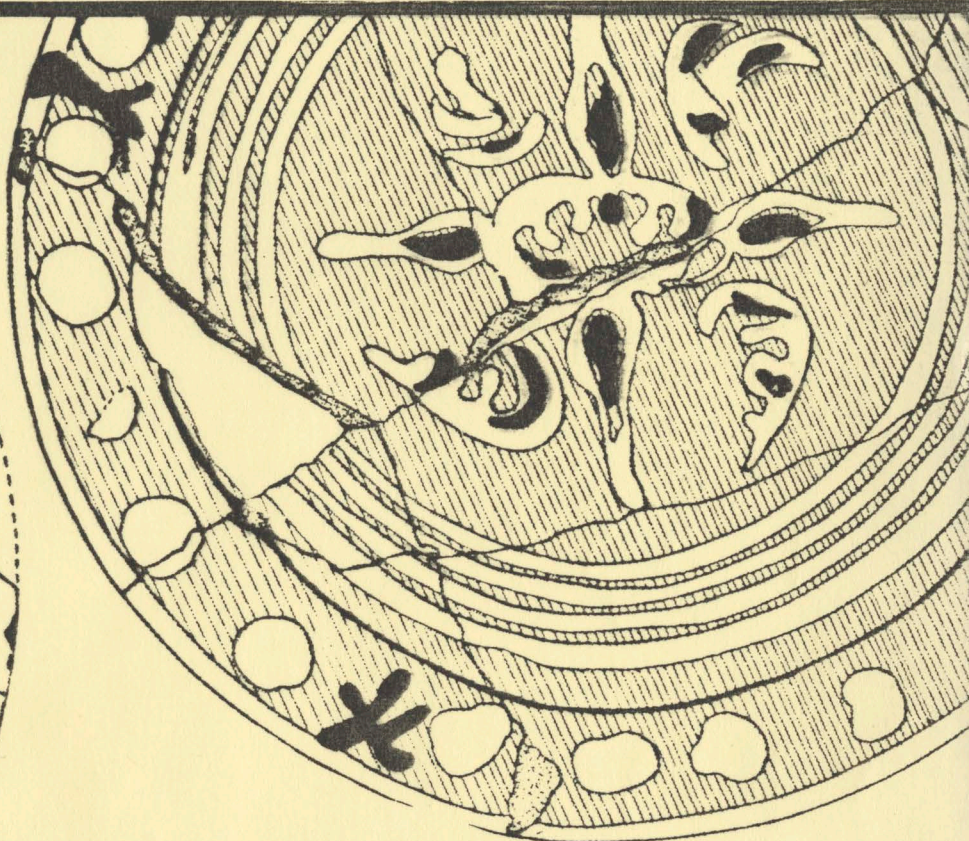
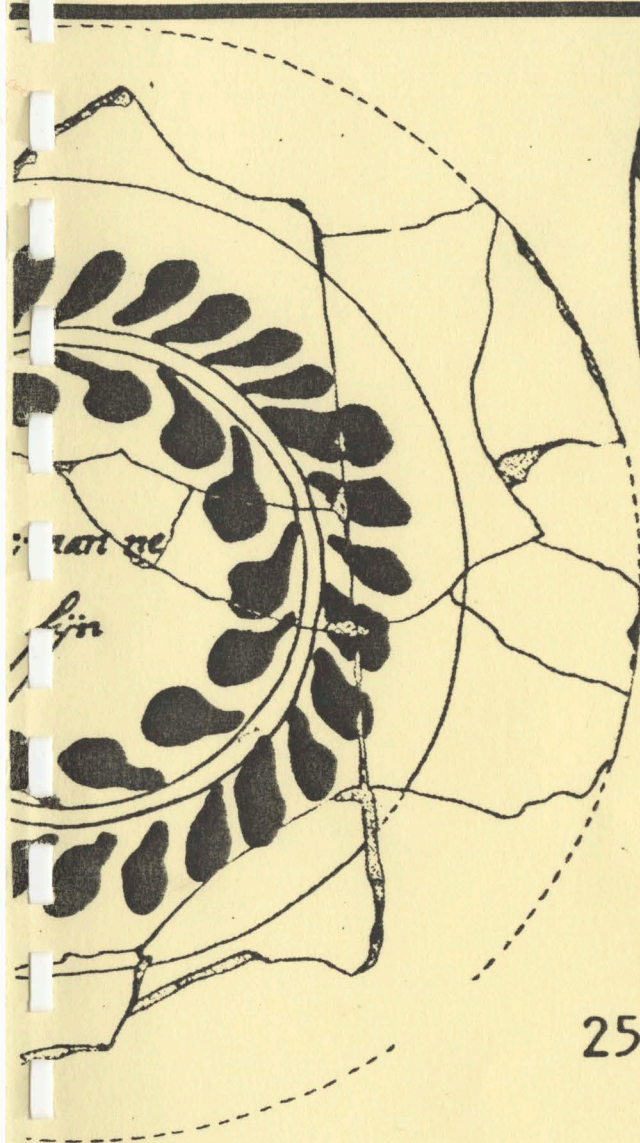




RAPPORT

25 kv Göta Kanal 2, 3, 8, 9, 10
Slutundersökning 1984
Stefan Kihlberg



GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

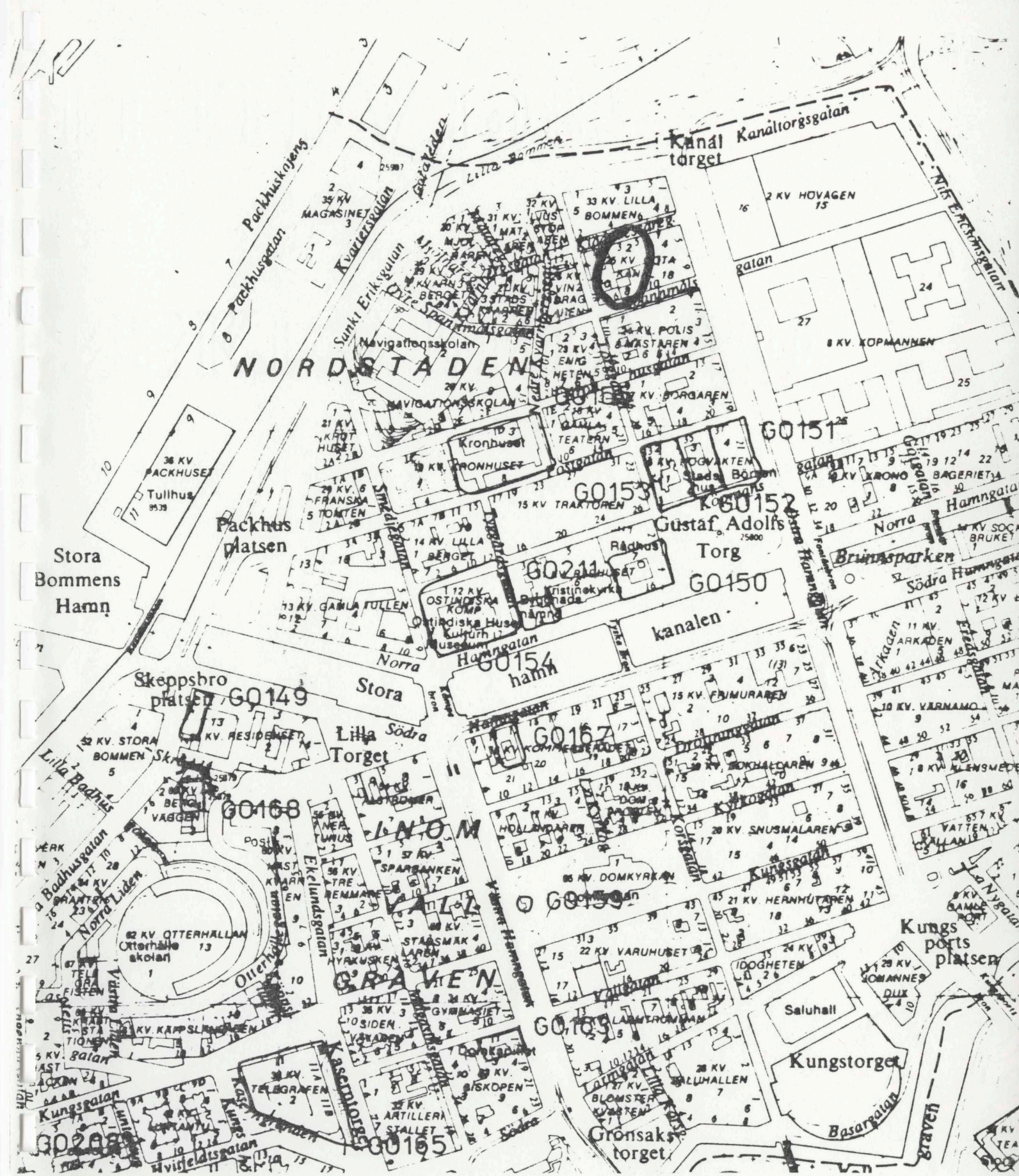


Fig 1. Skala 1:4000. Undersökningsområdet markerat.

RAPPORT

ARKEOLOGISK SLUTUNDERSÖKNING AV 25 KV GÖTA KANAL TOMTERNA
2, 3, 8, 9, 10 INOM FORNLÄMNING GÖTEBORG 216

Stefan Kihlberg

Den arkeologiska undersökningen i kv Göta Kanal utfördes under tiden 9/7 - 24/9 1984 av Göteborgs arkeologiska museum. Undersökningen omfattade tomter som tidigare betecknades 2, 3, 8, 9, 10, efter nybyggnation blir tomtnumret 20, 21.

Till undersökningen åtgick 56 fältarbetsdagar fördelade på 2800 arkeologtimmar, 552 grovarbetstimmar och 448 maskintimmar. I undersökningen deltog förutom under-tecknad, Sonia Jeffery (försteman), Ulf Ragnesten (försteman), Ann Fransson, Mariann Kantola, Göran Lundh, Åsa Nordlander, Roger Nyqvist och Vivca Pedersen. Samtliga var projektanställda av Göteborgs arkeologiska museum för längre eller kortare perioder. Teknisk hjälp vid utgrävningen beställdes från Göteborgs Gatukontor. Därifrån deltog Lars Frej och Jan Erik Andersson som grovarbetskraft och Olle Sahlberg som maskinförare.

Undersökningen föregicks av en 10 arbetsdagar lång provundersökning. Vid denna konstaterades mellan 0.75 och 1.5 m kulturlager över hela tomten. Provundersökningen genomfördes mellan 14 och 24 maj 1984. I provundersökningen deltog Åse Noren, Mona Lorentzson samt under-tecknad.

Undersökningen utfördes på grund av nybyggnation. AB Victor Hasselblad och Försäkrings AB Sirius skulle bygga var sitt hus med produktions-, utställnings- och kontorslokaler. De båda byggena samordnades så att en gemensam undersökning av de båda byggtomterna kunde genomföras.

LÄGE

Kvarteret Göta Kanal ligger nästan längst norrut i Västra Nordstaden, utefter Östra Hamngatan mellan Klädpressare- och Spannmålsgatorna. (Fig 1) I kvarteret och dess närhet har vid tidigare schaktningar påträffats keramik. Se GHM:s årstryck 1972, 1956/57 och Kjellberg 1936.

ARBETSMETOD

Ett av målen för arbetet inom projektet "Livet i det gamla Göteborg" var att utveckla metoder för fältarbetet framför allt vid undersökningar av 1600- och 1700-tals kulturlager. Flera idéer till bättre anpassade arbetsmetoder prövades vid grävningen i kv Göta Kanal. Några hade prövats tidigare men användes här fullt ut. De nya metoderna gällde: 1. framgrävningsteknik; 2. måttsystemet och 3. dokumentations- och beskrivningsmetodik.

1. Framgrävningsteknik

Två tomter på kv Göta Kanal utgjorde en komplicerad geografisk struktur med många hörn. Provgrävningen visade på så tjocka och orörda kulturlager att det hade varit naturligt att använda byggkran för att flytta massor på tomt 2. Detta var inte möjligt. Det var heller inte möjligt att låta undersökta massor ligga kvar på tomten utan dessa måste forslas bort med jämna mellanrum. För det tyngre framgrävningsarbetet valdes därför en grävmaskin av hjultyp Åkerman H9, som lätt kunde flyttas mellan olika delar av utgrävningsområdet. Maskinen kunde användas för rationell lastning av lastbil och grovschaktning av mindre intressanta områden. Maskinen kunde dessutom försees med gripskåpa, en skopa med två rörliga halvor, ett grävinstrument med så stor precision att det kan användas till att flytta flaskor. Grävmaskinen stod på och arbetade utifrån ramper uppbyggda av rivningsmassor eller grävmaskinsmattor. Grävmaskinen deltog i framgrävning av både kulturlager och konstruktioner.

Grävmaskinföraren har ofta en betydligt bättre utsiktspunkt än arkeologen som står på marken, maskinföraren upptäcker t ex mynt långt innan arkeologen sett dem. Grävmaskinen användes under hela undersökningsperioden. Massorna som maskinen grävt fram undersöktes av arkeologer. Parallellt med maskinarbetet handschaktades och fingrävdes på vanligt sätt.

2. Måttsystem

Användning av grävmaskin utöver en grov framgrävning i början av undersökningen medför stora påfrestningar på det upprättade måttsystemet. Maskin och lastbil brukar trots stor försiktighet ofta backa på krysspunkterna i måttsystemet varför dessa ständigt måste åter uppsättas. På grävningen i Göta Kanal provades en ny metod. I stället för ett traditionellt fast måttsystem med kvadratmeterrutor, som ingår i rikets koordinatsystem, provades ett rörligt system anpassat till de objekt som skulle ritas.

När ett lager eller en konstruktion grävts fram och beskrivits, ritades den med pantograf (Eichstedts feldpantograph) i skala 1:20. På pantografplanerna avsattes fyra punkter som fick var sitt nummer och markerades med en sticka i marken. När planerna överlappade varandra, markerades gemensamma punkter även på de angränsande planerna så att varje ritning fick minst tre "ritpunkter". När en yta med kanske 10 - 20 ritpunkter var färdigdokumenterad, kom Gatukontoret och mätte in punkterna i förhållande till Göteborgs stads koordinatsystem. Vid nedgrävning till nästa lager togs punkterna bort och när den underliggande ytan skulledokumenteras, sattes nya

ritpunkter ut och mättes in. Varje punkt användes endast under kort tid med minimal risk för nedtrampning och förskjutning.

När grävningen var avslutad, erhöles en maskinritad plan där alla ritpunkterna var utsatta och numrerade. På en bilagd lista redovisas alla ritpunkternas koordinat-angivelser med tre decimaler. På den maskinritade planen lades de olika pantografritningarna in fas för fas, justerades så att de låg exakt i rätt förhållande till punkterna, och renritades, fas för fas.

3. Dokumentationssystem

Beskrivningen av grävningsiakttagelser i grävningsledarens dagbok gjordes med hjälp av ett lagernummersystem av engelsk modell. Systemet har tidigare med framgång använts vid undersökningen i kv Polismästaren 1, 2 och senare i grävningarna i kv Gamla teatern, kv Polismästaren 3, kv Saluhallen och kv Varuhuset. Systemet innebär att beskrivningar och fyndinsamlingsenheter anpassas till de lager och konstruktioner som grävs fram och inte efter ett statistiskt på förhand uppgjort system. Lagernumren används så att varje ny "företeelse" som grävs fram får ett lagernummer. "Företeelserna" kan vara av olika art; jordlager, brandlager, sandhögar, väggar, golv, stenläggningar, mm. När en "företeelse" grävs fram och beskrivs första gången får den ett lagernummer. När det senare åter hänvisas till "företeelsen", hänvisas bara till lagernumret. Systemet innebär att det bara finns en nummerserie och inte en för jordlager, en för konstruktioner, en för anläggningar, etc.

När en konstruktion, t ex ett hus, grävs fram, får de massor som ligger över huset och de föremål som finns i dessa ett lagernummer. När så husets gränser blir tydliga, får de massor och föremål som ligger innanför väggarna ett nytt lagernummer. De massor och föremål som ligger utanför väggarna får ett annat. När husets väggar och andra delkonstruktioner som trösklar, golvbrädor och golvbärande syllar skall beskrivas, får dessa enskilda lagernummer. Lagernummer och vad de innehåller redovisas i en särskild lista.

I rapporten beskrivs grävningens resultat tidsfas för tidsfas. Lagernumren har vid bearbetningen slagits samman till faser. Vilka lagernummer som ingår i fasen, anges i en faktaruta.

Utvärdering

En grävningsrapport är naturligtvis inte rätt forum att föra diskussioner om metodutveckling, men några kommentarer skall ändå ges.

Till punkt 1 och 2, gripskopemaskinen och pantografen, skall sägas att de sparat mycket tid utan någon försämring av resultaten. Vad gäller nr 3, systemet med lagernummer, så har detta också fungerat bra. Systemet blev dock bättre med den lagernummersblankett som infördes i och med undersökningen i kv Polismästaren 3.

Både metod 2 och 3 är tänkta att utvecklas vidare och att anpassas till användning av ADB i fältarbetet. En PPC-maskin kunde inköpas till bruk på undersökningarna under 1985, men medel till inköp och utveckling av programvara kunde inte skaffas under 1986. Att utarbeta ett sådant är av stor vikt för stadsgrävningarna i Göteborg inför framtiden. Framför allt inför den hausse i stadsgrävningar som väntas då rivningsembargot i Göteborgs innerstad hävs.

ÖVERSIKT

Utgrävningen i kv Göta Kanal föregicks av en provundersökning. Vid denna grävdes sju nord-syd gående schakt tvärs över tomten. Dessa schakt visade att kulturlager fanns över hela undersökningsytan. Kulturlagret varierade i tjocklek mellan 0.75 och 1.5 meter.

Efter provundersökningen föreslog Göteborgs arkeologiska museum i skrivelse till Länsstyrelsen att en arkeologisk undersökning skulle företas av hela undersökningsytan.

När undersökningen påbörjades, bortschaktades rivningsmassor med hjälp av grävmaskin. När kulturlagrens övre del blivit synlig grävdes försiktigt med grävmaskin och spade. När konstruktioner påträffades, grävdes dessa fram med gripskåpa, spade/krafsa och murslev.

Under hela undersökningsytan påträffades bebyggelse-rester. Dessa var bäst bevarade på norra delen av tomten där 1800-tals-bebyggelsen haft grundare källare.

De bebyggelselämningar som undersöktes i kvarteret Göta Kanal var husgrunder från första hälften av 1600-talet, avfallsbingar med fyndmaterial från 1700-talet och rester av fundamenteringskonstruktion från 1800-talet.

FAS 1

Av den äldsta fasen (Fas 1) i kvarteret Göta Kanal återstod rester efter sex stycken byggnader med knuttimrade grundstockar. I byggnadsresterna fanns också golvsyllar, golvbrädor och eldstadsfundament. Byggnaderna var långa och smala och låg med gaveln mot gatan. Husen var uppdelade i tre till fyra rum. Byggnaderna låg ganska tätt och var åtskilda endast av ca två meter breda passager, i vilka rester av stenläggning fanns. Den del

av dessa byggnader som låg längst från gatan var uppförd i enklare teknik och har sannolikt använts till att ha boskap i.

Hur byggnaderna såg ut på gavelsidan mot gatan har tyvärr inte kunnat undersökas, då 1600-talets hus fortsätter utanför dagens tomtmark in under dagens gata, där inget grävningssupdrag förelåg. De sex husen med gränder följer det tomtsystem som finns beskrivet i flera historiska sammanfattningar om Göteborg. Anmärkningsvärt är att de sex husen är så lika varandra. Rumsindelning, eldstäders och dörrars placering är i stort sett identisk på alla de sex husen. Husen ger intryck av att vara byggda efter en och samma ritning. Detta är ett förhållande som stämmer överens med resultaten från tidigare grävningar i Västra Nordstaden.

FAS 2

Av husgeneration nummer två (Fas 2) fanns endast en byggnad bevarad. Denna låg på tomten. Byggnaden hade brunnit. Myntfynd från brandlagret pekar på branden år 1669. Detta hus följde samma ytterkonturer som det undre, äldre huset. Vägstockarna till detta hus vilade på kraftiga stenfundament. Generationsskiftet mellan den äldre, obrända husgenerationen och den yngre brända bör ha inträffat någon gång på 1630-talet.

På södra tomtdelen fanns i den "ö" som den före detta gårdsplanen utgjorde, sten och trärester som sattes i samband med den oerhörda mängd värmeskadad keramik som fanns här. Fynden sattes i samband med den krukmakeriverksamhet som ägt rum på tomten före 1669, alltså i FAS 2. Att trä och stenresterna skulle vara lämningar av ev. keramikugn är ju fullt möjligt, men då resterna var genomgrävda av källarnedgrävning, trapphusnedgrävning och rörschakt, är det svårt att visa upp några tydliga konstruktioner. Några husrester från 1700-talet påträffades inte. Det verkar som 1700-talets hus i stor utsträckning blivit bortgrävda vid 1800-talets källargrävning.

FAS 3

Från 1700-talet återstår flera avfallsbingar. Avfallsbingen var det sena 1600- och 1700-talets sätt att lösa avfalls- och latrinproblem på. En grop grävdes i marken ned genom äldre kulturlager och ned i leran. Gropens väggar skoddes med trä. Träskoningen kunde konstrueras på olika sätt. Avfallsbingen bör ha haft någon form av överbyggnad som vi hittills inte sett några spår av. Innehållet i avfallsbingen är intressantare. I de flesta avfallsbingarna ligger stora mängder av skärvor av keramik, glas, porslin och kritpipor. Några avfallsbingar kan

vara helt fyndtomma. I kv Göta Kanal påträffades och undersöktes 11 avfallsbingar. Avfallsbingarna ligger ofta så långt in på tomten som möjligt, men på norra tomt delen i kv Göta Kanal låg avfallsbingarna som i ett band tvärs över hela tomten.

FAS 4

Den tredje gruppen av konstruktionstyper som undersöktes var "rester av 1800-talets grundläggningsteknik." Undersökningen av resterna av bastionen Carolus nonus Rex i kv Slusskvarnen vintern 1984 gav storslagna exempel på hur 1600-talets byggare löste göteborgarnas stora problem, "Hur kan man grundlägga tunga byggnader på 60 - 90 m djup smäcklera." Det inspirerade till att dokumentera hur 1800-talets göteborgare gjorde. Därför dokumenteras rustbäddarna från de senast rivna byggnaderna på tomterna. Rustbäddarna bestod av längsgående "mattor" av omväxlande stockar och stenrader, ibland två i lager. För beskrivningen av grävningsresultaten har "grävningen" delats upp i delar på ytan och på djupet i fem faser. Den geografiska uppdelningen består av: (Fig 2)

GK NORR Ö-del
GK NORR V-del
GK SYD
GK SYDVÄST.

Faserna består av:

- FAS 5 Nedgrävningar, rörschakt mm från senaste bebyggelsefasen
- FAS 4 Grundläggning, murar, rustbäddar mm från senaste bebyggelsefasen
- FAS 3 Avfallsbingar med innehåll i första hand från 1700-talet
- FAS 2 Bebyggelse, brandskadad vid 1669-års brand
- FAS 1 Det äldsta bebyggelseskedet, 1600-talets början.

I den följande genomgången redovisas bebyggelseresterna fas för fas.

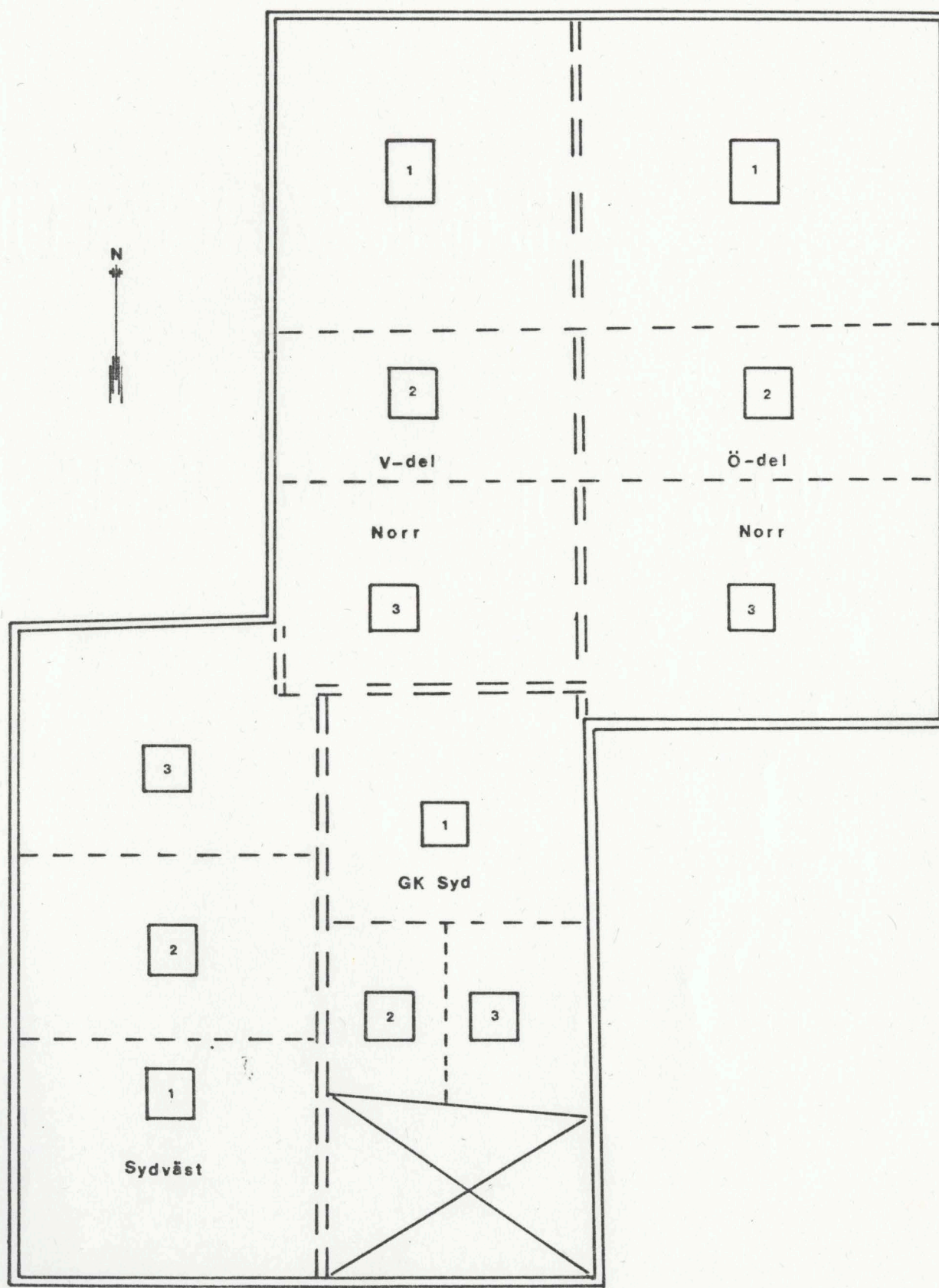


Fig 2.
Kv Göta Kanal. Schematisk skiss över undersökningsom-
rådets geografiska uppdelning.

FAS 1

FAS 1 är den fas ifrån vilken de flesta byggnadsresterna återstår och varifrån de flesta föremålen kommer. Från FAS 1 finns rester av inte mindre än sex byggnader. Fasindelningen är i första hand relativ, men även den översiktliga genomgång av daterade föremål som varit möjlig att göra, tyder på att byggnadsresterna i FAS 1 tillhör det allra tidigaste bebyggelseskedet i Göteborg. De undersökta byggnaderna är mycket lika varandra, framför allt gäller detta de två välbevarade lämningarna på norra tomtdelen. Dessa byggnader stämmer utmärkt väl in i den bild vi har från tidigare grävningar av byggnadslämningar från det tidigare Göteborg, med långa smala hus med gavlarna emot gatan. (Fig 3)

GK NORR

Västra delen

På den västra delen av den norra delen av utgrävningsområdet finns rester av två stycken byggnader. Den som ligger längst åt väster kunde på grund av rasrisk endast undersökas i sin östligaste del. Den som låg längre åt öst totalundersöktes, men var skadad av senare rörschakt. Byggnaden längst i väst har det samlande lagernumret LNR 334, den längre åt öst LNR 333. På den östra delen av tomten fanns ytterligare en samtida välbevarad byggnad med det samlande lagernumret LNR 220.

HUS 333

Hus 333 är en lång smal byggnad med gaveln mot gatan. Av byggnaden återstår de två nedersta stockskifterna. Byggnaden är knuttimrad av kraftiga stockar. Byggnaden är uppdelad i flera rum. I byggnaden finns rester av golvläggning i två nivåer. Utefter den östra långväggen finns rester av ett eldstads-/skorstensfundament. Den norra delen av byggnaden är söndergrävd av källare och rörschakt. Endast långväggarna återstår. Byggnadens gavel går inte att undersöka då byggnaden försvinner in under gatumark. (Fig 4, 5)

Hus 333

Västra väggen

Den västra väggen består av en bottenstock och av den understa väggstocken. Stockarna är mellan 20 och 24 cm Ø (diam.). Den undre stocken vilar på sten vid timmerknutarna. Den ena av dessa ligger ca 2.7 m från norra schaktkanten. Den andra ca 2.8 m från samma schaktkant.



Fig 3. Foto: Lars Noord
Göta Kanal. Fas 1. Översikt över norra tomtdelen. Bilen
står på klädpressargatan.



Fig 5. Foto: S Kihlberg
Kv Göta Kanal. NORR V-delen. Fas 1. På golvet till
Hus 333 låg ett skelett efter en gris - skallen saknades.
Foto mot söder.

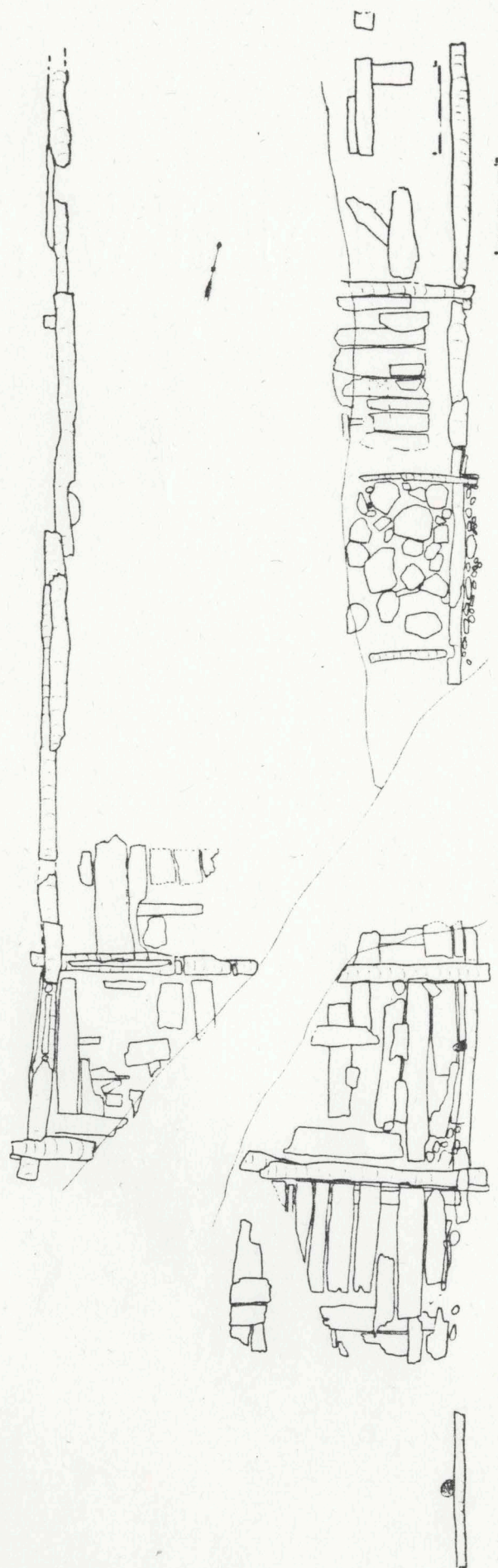


Fig 4.
Kv Göta Kanal. Planritning. NORR V-delen. Fas 1. Hus 333.
Huset låg med ena gaveln ut mot gatan. Den norra delen
var söndergrävd av sentida rörschakt.

Den nordligaste knuten utgörs av en ca 10 cm lång, 14 cm $\emptyset$ stockbit som sticker utanför väggstocken på västra sidan, alltså på utsidan. Av den andra knuten återstår endast den sten som knuten vilat på. Stenen är 30 x 40 cm stor. Timmerknutarna på västra väggen motsvaras av timmerknutar på östra väggen. Mellanväggarna är bortgrävda. Den västra väggen ligger i förband med "mitt-rummet" som beskrivs senare.

Hus 333

Östra väggen

Den östra väggen är uppbyggd på samma sätt som den västra. På västra sidan av väggen (husets insida) återstår en yta på ca 1.5 m bredd utefter hela väggens längd. På denna yta finns rester av byggnadens inre med golvläggning och eldstadsfundament. Den östra väggen är avgrävd av rörschakt ca 7 m från norra schaktväggen. Stockarna i östväggen varierar mellan 14 och 24 cm $\emptyset$. Utefter östväggen finns två stycken timmerknutar. Den nordligaste ligger ca 2.7 m och den sydligare ca 4.8 m från den norra schaktkanten. Timmerknutarna motsvaras av knutpunkter på västra väggen. Den norra delen av byggnaden har alltså varit uppdelad i minst tre rum. Av den norra tvärväggen återstår en ca 1.4 m lång stock som är ca 12 - 18 cm $\emptyset$. Timmerknuten sticker ut ca 10 cm utanför östväggen. Av den södra tvärväggen återstår en ca 1.3 m lång stock. Denna är endast 10 - 14 cm $\emptyset$. Stocken sticker ca 12 cm utanför väggstocken. Utknuten är inklädd av två, en på var långsida, stående panelbrädor ca 4 cm tjocka. Alldeles norr om denna knut finns rester av en dörröppning i östväggen. Ca 30 cm norr om den södra timmerknuten är den understa väggstocken avhuggen ca 50 cm och ersatt med en liggande plank. Två meter söder om den södra timmerknuten ligger ytterligare en tvärgående stock. Denna ligger inte i förband med östväggen utan endast i ett "inhak" i denna. Av stocken återstår en längd av 90 cm och stocken är ca 10 cm $\emptyset$. Denna stock utgör inte någon mellanvägg utan är en begränsning av eldstadsfundamentet.

I det två meter långa utrymmet mellan södra timmerknuten och den sist nämnda stocken ligger ett fundament för eldstad eller skorsten. Fundamentet består av 20 x 20 cm och 40 x 50 cm stora stenar. Fundamentet är avbrutet av schakt i sin västra del. Utanför väggstocken i höjd med eldstadsfundamentet finns rester av stenläggning. Denna ligger på gödselblandad träflis och intill bottenstocken, även om grundstocken rasat ut något över stenläggningen. Stenläggningen består av 10 x 10 cm och 10 x 20 cm stora stenar och är av samma typ som den stenläggning som påträffades mellan de båda husen på södra delen av kv Polismästaren 1 - 2. Söder om stenläggning och eldstadsfundament är den östra långväggen av ett rörschakt, som också går diagonalt genom "mittrummet."

Hus 333

"Mittrummet"

Det som kallas "mittrum" är en konstruktion som går igen i flera av de framgrävda husen. "Mittrummet" är ett kort rum i hela husets bredd. Rummet ligger alltid långt ifrån gatan, har kraftiga tvärväggar och är väl bevarat.

"Mittrum" har tidigare påträffats i kv Gamla Teatern, kv Polismästaren 1 - 2, Varuhuset samt mera osäkert i kv Enigheten. Från "mittrummet" finns dörröppningar ut till den längsgående passage som löper utefter husens långsida.

"Mittrummetts" kortväggar utgörs av husets långväggar. Den östra långväggen i hus 333 fortsätter söder om "mittrummetts" södra tvärvägg, den västra långväggen slutar söder om "mittrummetts" södra tvärvägg. Söder om "mittrummet" är hus 333 söndergrävt av senare schaktningar. Det är omöjligt att avgöra hur södra delen av huset sett ut. Sannolikt och möjligt är att hus 333 har samma konstruktion som i hus 220, se detta.

I "mittrummetts" väggar i hus 333 finns rester av dörröppningar som förbinder dels "mittrummet" med rummet närmast norr om och en som förbinder "mittrummet" med passagen på husets västra sida.

"Mittrummetts" fyra hörnen vilar på kraftiga stenfundament. Dessa består av två stycken på varandra liggande stenar. Den undre är ca 50 x 50 cm, och den övre ca 35 x 35 cm. Mellan, inte ovanpå, stenfundamenten ligger bottenstockar ca 25 cm Ø. Nästa skift stockar som är syllstockar i huset, ligger ovanpå fundamenten. Dessa stockar är mellan 22 och 26 cm Ø. Bottenstockarna vilar direkt på den påfyllda leran, men leran är upplagd som en liten vall som stockarna ligger på. Vallen är ca 25 cm hög och ca 40 cm bred. Innanför vallen, på husets insida, ligger påförd sand upp till bottenstockarnas bottennivå.

Hus 333

Dörröppningarna

Dörröppningen i västväggen består av en 90 cm lång upphuggning i den översta väggstocken. En 58 cm lång liggande bjälke ligger som tröskel i dörröppningen, bjälken är omgiven av en ca 8 cm Ø stolpe på var kortsida som utgjort dörrposter. Omkring stolparna och bjälken låg svart fiberrik mossa som isolering. Dörröppningen mellan "mittrummet" och rum norr därom var konstruerad på samma sätt.

Hus 333
Södra delen av huset

Östväggen fortsätter söderut efter 50 knuten till "mitt-rummet" än vad som skulle vara "naturligt." Väggsstocken slutar vid en 20 cm stolpe. Söder om denna blir väggen bara en tunn ca 10 cm Ø stock (liggande trekantsprofil). Denna stock vilar i sydänden på två stenar och mot en nedslagen pinne, vid vilken det finns ett inhak i väggstocken. Ca 2.1 m syd om "mittrumets" SO hörne ligger ytterligare en stock i linje med östväggen. Denna är ca 1.70 lång, 12 cm Ø och har vid halva sin längd en stödjande nedslagen 20 cm Ø stolpe på "insidan". Denna är som tidigare nämnts avbruten i sin södra ände. Det är alltså inte möjligt att avgöra hur långt huset 333 är. Det är åtminstone 17,5 m långt.

Hus 333
Golvbeläggning

På del fläckar av hus 333 som inte är söndergrävda av senare rörschakt, finns rester av golvläggningen kvar. Golvläggningen består i huvudsak av NS gående brädor. Brädorna varierar i bredd mellan 18 och 28 cm och är ca 3 m tjocka. Golvbrädorna vilar på ÖV gående golvsyllar, 12 - 18 cm breda. Golvet är lappat med ÖV gående brädor på flera ställen. De flesta golvbrädorna finns på plan 1010 och några av lappningarna på plan 1011. I rummet norr om eldstadsfundamentet ligger golvbrädorna i ÖV riktning och är av samma bredd som de övriga.

Hus 333

Sammanfattningsvis ger resterna av hus 333, trots att huset endast finns kvar i form av "öar", en god bild av hur huset kan ha sett ut en lång smal byggnad med gaveln mot gatan. Byggnaden är minst 17.5 m lång och ca 5 m bred, yttre mått (inre mått ca 4.6 m). Byggnaden består av två konstruktiva enheter, den norra delen som är knuttimrad och den södra som är av mer osäker konstruktion (möjligen nedslagna stolpar med liggande tunna väggsyllar och stående eller liggande panel. Den norra delen är uppdelad i (minst) fyra rumsenheter. Den södra sannolikt i en. Från huset finns (minst) två utgångar, en på varje långsida, det finns också (minst) en förbindelse på insidan av huset mellan rumsenheter i norra delen av huset. I rumsenheter i norra delen finns brädgolv som vilar på tvärgående golvsyllar. Under syllar och golv ligger påförd gul sand. I södra delen av huset finns även där rest av brädgolv på tvärgående syllar. Under dessa finns dock ingen sand utan ett kulturlager. Under påfylld sand resp. kulturlager, under golv, ligger den påförda omrörda leran. Huset har minst en eldstad, som ligger i nordöstra hörnet i det tredje rummet från gatan. Någon

funktionsuppdelning av rumsenheter utifrån påträffade föremål har av tidskäl ej kunnat göras inom ramen för rapporten. Huset har haft en inneryta på minst 80 kvm, mellanväggar oräknade.

GK NORR

Hus 334

I västra schaktkanten på norra tomten finns rester av en byggnad. Byggnaden försvinner in under schaktkanten och kunde på grund av rasrisk inte undersökas mer än delvis. Bygganden har fått LNR 334. Byggnadsresterna består av två stycken Ö - V gående stockar som utgör väggar till ett "mittrum" i huset. Vidare finns mellan dessa stockar rester av golvläggning. Söder om den södra stocken finns ytterligare rest av golvläggning och rest av en yttervägg.

De två Ö - V gående mellanväggstockarna i byggnaden består av 16 (N) resp 22 (S) cm Ø stockar. Någon NS gående vägg, alltså yttervägg till "mittrummet" finns inte. Söder om södra väggstocken finns rester av en N - S gående yttervägg. Denna består av 18 - 24 cm breda och 6 cm tjocka högkantstående brädor som går ned i det omgivande kulturlagret. De stående brädorna hålls på ett ställe samman av en liggande smal stock ca 8 cm Ø. Östra ytterväggen till södra delen av hus 334 består således av en staketliknande konstruktion med högkantstående brädor. Vägghkonstruktionen är avgrävd av senare schaktning längre söderut och av ytterväggen fanns endast 3.7 m.

Inne i hus 334 finns rester av golvläggning. I mittrummet ligger alldeles norr om den södra stocken en Ö - V gående ca 22 cm bred golvbräda, som efter 0.9 m försvinner in under schaktkanten. I "södra rummet" i huset finns rester av NS gående golvbrädor ca 20 cm breda. Dessa är dåligt bevarade, upplösta och delvis söndergrävda av en avfallsbinge. Golvläggnigen i "mittrummet" vilar på påförd sand. Över golvet finns ett stadigt sandlager och däröver kulturlager. Under den underliggande sanden följer den påförda gödselblandade leran. Både över och under golvläggnigen i det södra rummet ligger kulturlager.

De begränsade delarna av hus 334 följer alltså samma mönster som hus 333 med "sandfundamentering" under delar söder om "mittrummet."

OMRÅDET MELLAN HUS 333 OCH HUS 334

I området mellan de två byggnaderna finns rester av både trä och stenbroläggning. Dessutom finns rester av träkonstruktioner som möjligen kan ha fungerat som en sorts tomtuppdelning av passagen mellan byggnaderna. (Fig 6)

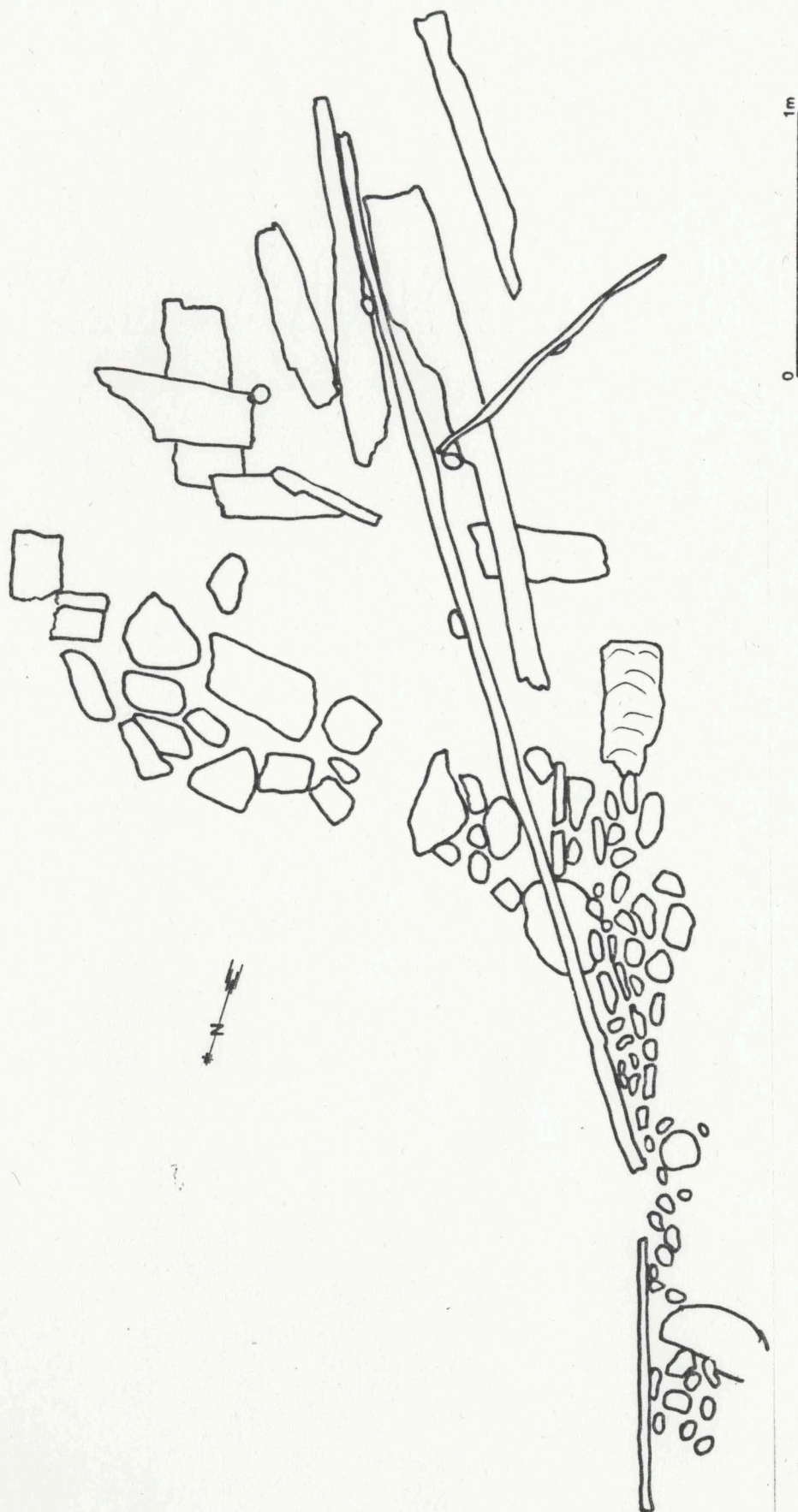


Fig 6.
KV Göta Kanal. NORR V-delen. Planritning. Fas 1. Mellan
hus 333 och 334 fanns rester av en trä- och
stenbroanläggning.

Ungefär 40 cm öst om den norra väggstocken i hus 334 ligger en NS gående ca 6 cm bred liggande långkantsgående bräda. Denna kan vara panel till hus 334. 15 cm söder om denna ligger en likadan bräda som är ca 4 m lång. Den ligger i 30° vinkel mot den första och hus 334. Brädan kan vara en utrasad takdel eller liknande, men den ligger uppstagad mot minst två nedslagna smala 6 cm Ø stolpar. Brädan kan vara en sorts uppdelning av passagen och/eller hänga samman med att tomten med hus 334 möjligen är baktomt till en av tomterna längs Torggatan. För att ytterligare komplicera bilden, finns ytterligare en nästan likadan långkantsgående bräda. Denna ligger i nära 90° vinkel mot den första och går in mot hus 334:s brädevägg. Även denna bräda är uppstagad med smala stolpar. Vid ytterligare djupgrävning här, kom den del av den långa brädan som ligger söder om där den sista brädan kom upp, att bestå även av nedslagna brädor. Dessa finns på den långa brädans östra sida.

Under denna konstiga konstruktion låg i höjd med mitt-rummet i hus 334 en stenbroläggning. Väster om den långa kantstående brädan består stenbroläggningen av 8 x 10 och 10 x 20 cm stora stenar. Öster om den kantstående brädan, av 20 x 40 cm stora stenar. Möjligen kan detta vara ett indicium på att brädan utgör tomtgräns. Utanför södra delen av hus 334 ligger på ömse sidor av träkonstruktionen en träbroläggning i två lager. Denna består av både ÖV och NS gående liggande brädor, 18 - 22 cm breda och av varierande längd. Under träbroläggningarna ligger tjocka kulturlager och under stenläggningarna ligger sättsand. Öster om den tvärgående träkonstruktionen och under stenläggningen av större sten, ligger ett tjockt lager påförd sjösand under sättsanden.

Det verkar som om ett större område fyllts på med sjösand innan hus 333 och 334 byggdes. Inte bara att sanden fyllts inne i husen utan också på området mellan husen fram till gränsen mellan "mittrum" och byggnadernas södra delar.

KV GK NORR

Östra delen

På östra delen av den norra tomten finns rester av en byggnad från FAS 1. Denna byggnad har fått det samlande lagernumret 220. Byggnaden är lång och smal med gaveln emot gatan. Byggnaden påminner mycket om hus 333. Byggnaden ligger under och med samma yttre begränsningar som hus 219 i FAS 2. Byggnaden är bättre bevarad än hus 333. Hus 220 är mindre söndergrävd av rörschakt. Det södra rummet i huset är oskadat, men den norra delen är bortgrävd så att endast den östra väggstocken återstår.

Byggnaden består av kraftiga knuttimrade väggar av vilka upptill två skrift återstår. Samtliga väggar utom väggarna till det "södra rummet" ligger i förband. Det "södra rummet" är ca en halv meter smalare än det övriga huset. Dess väggar ligger "intill" det övriga huset. Den norra delen av byggnaden är uppdelad i minst fyra rum. (Fig 7) Den norra delens gavelparti försvinner in under Klädpressaregatan och har ej kunnat undersökas. Rumsuppdelningen tycks bestå av ett relativt stort rum närmast gatan. Därefter ett smalt rum med dörröppning. Därefter ett relativt stort rum med eldstadsfundament och längst i söder ett ca två meter långt "mittrum."

Huset innehåller två lager trägolv med underliggande tvärgående golvbärande syllstockar. Under norra delen av huset finns en förhållandevis kraftig rustbädd.

HUS 220

Grundläggning

Mellan ca 4.5 m och 6 m från Klädpressaregatan ligger under hus 220 något så ovanligt som en rustbädd. Denna består av sex stycken N - S gående stockar mellan 18 och 30 cm Ø. Stockarna ligger ojämnt spridda tvärs över huset. Stockarna är sekundärt använda och har flera inhak och huggmärken efter tidigare konstruktioner. Rustbädden ligger under den Ö - V gående stock som bildar vägg mellan det första och andra rummet i byggnaden. Även i botten av "mittrummet" finns ett grundläggningslager. Detta består av 5 - 10 cm stora flintstenar. Mer om detta senare.

Hus 220

Väggar

Den norra delen av den östra väggen, den som försvinner in under schaktkanten, består av en ca 18 cm Ø stock. Stocken går i ett stycke fram till dörren i rum 2. Utanför stocken ligger en lång kantstående bräda, ca 4 cm tjock. Brädan är i två delar och ligger ca 30 cm öster om husets östvägg. Brädan bör utgöra en rest av en liggande panel på stockväggens utsida.

5.5 m från gatan ligger en Ö - V gående stock som är ca 20 - 22 cm Ø. Stocken vilade på rustbädden på plan 1001. Stocken ligger inte i förband med husets östvägg utan går in under denna. Stocken utgör alltså i varje fall en stabiliserande konstruktion i huset. Just här där rustbädden låg var underlaget mycket blött. Stocken kan också utgöra en mellanvägg i huset. I hus 333 låg en tvärgående stock i ungefär samma läge. Söder om denna stock finns en dörröppning i östväggen. Stocken avbryts av en dörröppning.

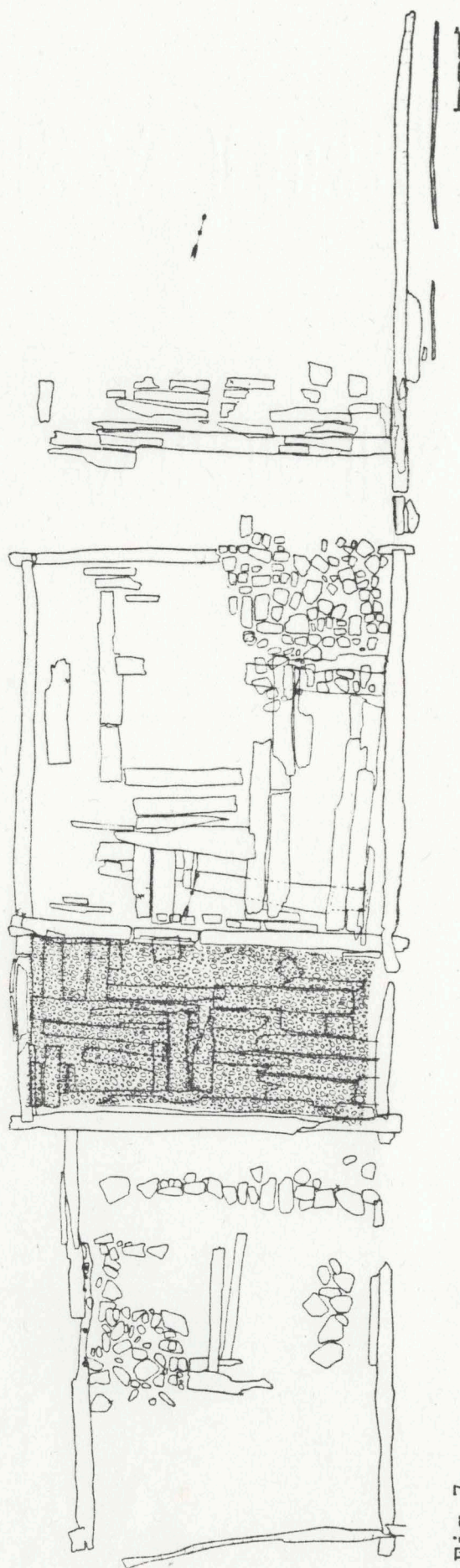


Fig 7.
Kv Göta Kanal. NORR Ö-delen. Planritning. Fas 1. Hus 220.
Denna byggnad hade fem rum. Under det mittersta rummet
fanns ett dränerande lager med flintstenar.

Denna är totalt 0.9 m lång. Dörröppningen ligger mitt i det smala rummet mellan grundläggningsstocken och eldstadsfundamentet. I dörröppningen ligger två stycken korta (ca 50 x 12 cm) stockbitar. På båda sidor om dessa är det plats för två dörrstolpar 12 - 15 cm Ø som nu är borta. Utanför dörröppningen finns tre stycken högkantstående panelbrädor som inte går upp till dörrposten. Är detta rester av stående panel under dörröppningen eller är det möjligen så att dörröppningen varit igensatt?

Väggarna till det tredje rummet och "mittrummet" består av 18 - 22 cm Ø stockar. Dessa ligger i två skift och i förband med varandra genom timmerknutar. Under timmerknutarna ligger kraftiga stenar ca 40 x 40 cm. "Tredje rummet" och "mittrummet" är förbundna med varandra med en dörröppning. Denna är ca 0.8 m bred. Den övre av väggstockarna är borttagen en bit och ersatt med en liggande plank på vilken det på ömse sidor finns plats för stående dörrstolpar. Från "mittrummet" finns en dörröppning åt öster. Denna är konstruerad på samma sätt som tidigare dörrar, men är 0.95 m bred.

Väggarna i det södra rummet består av 18 - 22 cm Ø stockar. Väggarna ligger antagligen inte i förband med resten av huset. Övergången mellan huset och "södra rummet" är borta på östra väggen, men vid västra väggen är södra rummet indraget en halv meter och väggstocken ligger intill resten av huset. Någon dörr in till det södra rummet påträffades inte. Det återstod bara ett stockskift av rummet. Dörren kan ha varit placerad antingen i det skadade partiet på östväggen eller ungefär mitt på västväggen där flera borrarade hål fanns i väggstocken. Utanför väggen fanns en träkonstruktion som med stor osäkerhet kan beskrivas som förstuga.

Hus 220 Eldstadsfundamentet

I nordöstra hörnet av "tredje rummet" i hus 220, finns ett fundament för eldstad och/eller skorsten. Detta täcker en yta på 2 x 2.2 m ÖV och består av 10 x 20 och 2 x 30 cm stora stenar. Stenarna ligger i grågul lera. Detta är det enda eldstadsfundamentet i huset, bortsett från en stenkonstruktion i "södra rummet" av odefinierad karaktär.

Hus 220 Golvläggning

I huset finns två lager golvläggning med underliggande syllar. Det som återstår av golven är relativt oregelbundet. De jämna fina golvläggningar som påträffades i kv Polismästaren 1 - 2 och i kv Gamla Teatern, saknades här.

I mittrummet finns underst ett dränerande lager. Detta består av 5 - 10 cm stora stenar av flinta. Lagret är ca 30 cm tjockt. Lagret motsvaras av påförd sand i rummen norr om, men har ingen motsvarighet i det södra rummet. Ett flintlager finns även i ett av husen utefter Kronhusgatan i kv Polismästaren. Det är anmärkningsvärt att det i båda tillfällena bara är "mittrummet" som utväljs för denna goda makadamdränering. I det tredje rummet från gatan finns på låg nivå fyra stycken Ö - V gående golvsystrar. Dessa består av fyrkantiga bjälkar ca 8 x 8 cm. Bjälkarna går fram till eldstadsfundamentet, men inte in under detta. I de nordligaste rummen är så mycket bortgrävt att några tvärgående systrar inte kan iakttagas.

Rum 1

I det nordligaste rummet finns rester av golvläggning längst i söder, alldeles intill tvärväggen. Golvläggningsresterna utgörs av två inte fullt kvadratmeterstora ytor. Den västra av dessa består av fyra stycken Ö - V gående 18 - 22 cm breda och ca 3 cm tjocka brädor som varierar i längd mellan 1.1 och 1.5 m. Över brädorna ligger en N - S gående stockbit, möjligen en "spiklist" för en mellanvägg. Den östra golvytan har tre 18 - 24 cm breda brädor, av vilka ca 0.9 m återstår. Ovanpå dessa ligger ytterligare en brädbit.

Rum 2

I det smala rummet med dörr mot gränden i öster, ligger en liten rest av golvläggning. Denna består av fem stycken Ö - V gående ca 18 cm breda knappt halvmeterlånga brädstumpar. Dessa vilar på fyra stycken stockar ca 10 cm Ø och ca 1.2 m långa.

Rum 3

I det tredje rummet finns två områden med golvläggning. Utefter västra långväggen ligger tre stycken N - S gående golvbrädor 30 cm breda. Av brädorna återstår mellan 0.9 och 1.5 cm. Brädorna är avbrutna i änderna. Utefter östra väggen ligger söder om eldstadsfundamentet rester av en Ö - V gående golvläggning. Rum tre har alltså både Ö - V och N - S gående golvläggning. Denna består av mellan 10 - 20 och 28 - 32 cm breda brädor. Av brädorna återstår mellan 0.6 och 1.5 cm.

Golvläggning övre lager

Under de övre golvläggningsslagren finns golvsyllar. Sådana finns i det tredje rummet och i mittrummet.

Rum 3

Under det övre golvlagret finns fyra stycken Ö - V gående golvsyllar. Samtliga består av fyrkantiga bjälkar mellan 14 och 18 cm breda. Två av dessa är 3.9 m långa och ligger tvärs över rummet. Två är ca 1.1 m långa. En av dessa ligger väster om eldstadsfundamentet, en annan ligger utefter rummets södra vägg alldeles innanför dörren in till "mittrummet".

"Mittrummet"

I mittrummet finns golvbärande konstruktioner av tre typer: N - S gående halvklyvningar, NV - SO gående halvklyvningar och en Ö - V gående ribba. De förstnämnda är tre stycken med "rundsidan" uppåt ca 20 cm Ø och 2.2 m långa N - S gående halvklyvningar. De andra är 14 - 18 cm Ø, 1.0 - 1.6 m långa med "rundsidan" uppåt liggande halvklyvningar. Dessa ligger i NV - SO riktning med sin södra ände uppe på de förstnämnda halvklyvningarnas södra del i 45° vinkel ut. Den tredje konstruktionen består av två ÖV gående långkantstående ca 4 cm breda ribbor som liksom delar rummet i två hälfter.

Södra rummet

I södra rummet ligger i norra delen alldeles mot väggen till "mittrummet" två stycken NV - SO gående stockar på 10 resp 18 cm Ø och en längd av 0.6 till 1.5 m.

Övre golvläggningen

Den övre golvläggningen finns i rum 1, 3, mittrummet, dessutom finns rester av en stenkonstruktion i södra rummet.

Rum 1

I rum 1 finns i södra delen utefter tvärväggen till det smala rummet en ÖV gående golvläggning. Denna består av en mängd 10 - 20 cm breda upp till 1.5 m långa brädstumpar. Denna "sporadiska" golvläggning täcker rummet i hela dess bredd från södra väggen och ca 0.7 m norrut.

Rum 2

Ingen golvläggning i det smala rummet.

Rum 3

I det tredje rummet finns för att vara hus 220, mycket golvläggning kvar. Golvbrädorna ligger i både ÖV och NS riktning i flera nivåer. Golvläggningens huvudriktning är nordsydlig. Under denna finns några bärande ÖV gående brädor och över några ÖV gående lagningar. Golvbrädorna varierar i bredd mellan 22 och 28 cm och i längd mellan 1.2 m och 3.1 m. Utefter väggen mot "mittrummet" ligger en rad med tegelstenar. Två ÖV gående brädor som ligger underst, ligger över några av stenarna i eldstadsfundamentet.

"Mittrummet"

Även i mittrummet finns tre golvnivåer fast de här ligger "tvärtom" jämfört med rum tre. Huvudriktningen är här öst-väst. Under ligger några NS gående brädor och över några NS gående ledningar. Golvbrädorna i mittrummet varierar mellan 18 och 28 cm i bredd och mellan 1.5 och 2.5 m i längd.

Södra rummet

I det södra rummet finns ingen golvläggning. Några spridda brädor i både NS och ÖV gående riktning ligger mitt i rummet. I stället finns flera stenkonstruktioner. Två stenrader, en ÖV gående ca en halv meter söder om väggen till mittrummet bestående av 20 x 20 och 20 x 40 cm stora stenar. Stenraden är ca 3.5 m lång och går tvärs över hela rummet. I rätt vinkel till denna går utefter östra långväggen en ca 1.5 m lång NS gående stenrad med stenar av samma dimensioner. De två stenraderna går inte ihop med varandra, utan har ett ca halvmeterlångt tomrum mellan sig. Längre söderut i rummet finns en i huvudsak fyrkantig stensamling. Denna täcker en yta på 2.0 x 1.3 m. Stensamlingen består av sten mellan 10 x 20 och 20 x 40 cm, och kan vara rest av ett eldstadsfundament. De två murarna kan ha burit mellanväggar. Möjligen kan alltihopa vara en sammanhängande konstruktion torkugn/rökugn eller liknande som använts i huset. Dock finns inte särskilt mycket kol eller liknande som kan stödja en sådan teori.

Utanför huset

Utanför det södra rummet finns några anmärkningsvärda konstruktioner. Utefter västra väggen inne i den "smyg" som bildas mellan mittrummet och den något indragna väggen i södra rummet, ligger en stenläggning. Denna utgör broläggning i passagen mellan hus 220 och hus 333.

Stenläggningen består av 10 x 20 och 30 x 40 cm stor sten. Av stenläggningen återstår en bredd av ca 40 cm ifrån husets västvägg och utåt. Stenläggningen är ca 2 m lång i NS riktning. Söder om stenläggningen finns en konstruktion som är en möjlig förstuga. Denna består av två ÖV gående liggande 6 - 8 cm Ø stockar på ett avstånd av 1.1 m mellan varandra. På stockarnas yttersidor finns fastspikade högkantstående brädor ca 10 - 12 cm breda. Mellan de två stockarna ligger spridda brädor. Möjligen utgör konstruktionen en förstuga framför en dörr som inte påträffats då endast ett stockskeft återstår av det södra rummet. Utanför sydöstra hörnet av södra rummet går en NS gående staketliknande vägg. Denna består av högkantstående brädor mellan 15 och 20 cm breda och mellan 4 och 6 cm tjocka. "Staketet" fortsätter söderut i linje med byggnadens östvägg och försvinner in under schaktkanten. Detta kan naturligtvis både vara rest av en utbyggnad söderut och en markering av tomtgränsen söderut. Innanför (väster om) staketet ligger NS gående stockar och ÖV gående brädor som kan tillhöra en möjlig basindelning i ett uthus.

Hus 220 Lagerföljder

Lagerföljderna i hus 220 framgår av den schematiska bilden. Norr om det tredje rummet finns inga orörda lager utan endast fyller i rörgravar och källare.

Rum 3

I tredje rummet finns kulturlager över översta golvet och dess syllar. Under översta träet ligger ett lager med påförd sand. Under detta ett kulturlager och ytterligare sand. Därunder följer det undre trälagret och under detta ett träflislager.

"Mittrummet"

I mittrummet ligger på samma sätt golvläggningen under ett kulturlager. Under golvläggningen och alla halvklyvningarna följer ett lager med lerblandad sand. Härunder ligger ett lager med gödsel och därunder lagret med dränerande flitstenar. Under detta ligger ett träflislager.

"Södra rummet"

Under ett övre kulturlager kom övre delen av stenraderna fram. Då dessa grävdes fram noterades ytterligare ett kulturlager. Under detta följer ett träflislager.

Att notera är att det inte heller i hus 220 finns några dränerande sand- eller flintlager i det södra rummet.

Vidare att det i mittrummet ligger gödsel under den övre golvläggningen och över den dränerande flintan. I det tredje rummet, att det inte finns något dräneringslager under den undre golvläggningen och att det ligger ett kulturlager mellan de två golvläggningarna. Detta skiljer sig från tidigare grävda hus där ett andra golvlager brukar ligga ovanpå ett dränerande mellanlager av sand. En snabb slutsats är, på grund av gödsellagret 274 och kulturlagret 276 varit använt till annat än bostadsändamål, en tid efter byggandet och därefter, efter att nya innergolv lagts åter eller för första gången tagits i anspråk för bostadsändamål. Det är ännu en gång att beklaga att rapporttiden inte ger utrymme för genomgång av i de olika rummen och lagren framkomna föremål.

Sammanfattningsvis är hus 220 en lång smal byggnad med gaveln mot gatan. Huset har minst två ingångar, en från passagen på Östra sidan och en från passagen från västra sidan. Huset består av fem rum och dessutom en möjlig uthuslänga i söder. Ytter- och mellanväggarna är av kraftiga timmerstockar och är förutom rummet längst i söder, knuttimrade. Husets fem rum bildar en inre yta på minst 83 kvm.

GK SYDVÄST

FAS 1

På den sydvästra tomtdelen finns rester av två byggnader och en stenlagd passage, som sannolikt tillhör den äldsta fasen.

De båda byggnaderna är av samma typ som de tidigare beskrivna, alltså långa smala byggnader med gaveln emot gatan. På den sydvästra tomtdelen ligger byggnaderna i öst-västlig riktning och har gaveln mot Torggatan. Båda byggnaderna ligger i den norra delen av den sydvästra tomtdelen. I tomtdelens södra del har äldre kulturlager förstörts av senare schaktning, för byggnader som tillhör FAS 4. Den västligare av de två byggnaderna ligger alldeles i kanten av undersökningsområdet. Endast byggnadens södra långvägg och lite av golvläggningen är framgrävd. Resten försvinner in under det kvarvarande huset i hörnet Torggatan/Klädressaregatan. Av den östligare av byggnaderna återstår endast en mindre del. Det mesta av byggnaden är bortgrävt av källare som legat utefter Torggatan. De framgrävda resterna är skadade av avfallsbinge och rustbädd från FAS 3 resp 4.

HUS 142

Den västligare av byggnaderna har lagernummer på mellan 140 och 150. Byggnadsresterna täcker en yta som är ca 11

m lång NS och mellan 0.5 och 1.5 m bred. Beskrivningen delas upp i två delar, dels i de sju metrarna närmast gatan, dels det som ligger innanför.

Hus 142, yttre delen

Den yttre delen består av en ÖV gående väggstock samt ÖV gående liggande brädor på båda sidor. Stocken som utgör väggstock är ca 16 cm Ø. Efter 1.5 m från stockens början i väst, dock inte från gatan, finns ett "nedhak" på ca 18 cm i stocken. Detta bör vara en rest av en rumsuppdelande mellanvägg där mellanväggen är borta. Öster om detta avbrott fortsätter väggstocken i samma tjocklek ytterligare 4,5 m. Innanför väggstocken (norr om) ligger ÖV gående golfbrädor. Dessa varierar i bredd mellan 18 och 28 cm och i längd mellan 1.5 och 2.5 m väster om rumsuppdelningen och är ca 4 m långa öster om rumsuppdelningen. Utanför väggstocken finns på sträckan väster om rumsuppdelningen, tre stycken långkantstående brädor ca 4 cm tjocka och mellan 0.6 och 1.1 m långa. Dessa bör utgöra rester av liggande panel på timmerväggens utsida. Väster om panelen finns utefter hela väggen, en ca 18 cm bred liggande bräda. Brädan är avdelad där den försvunna mellanväggen kommer ut. Brädan är antingen en nedfallen panelbräda eller en del av en fuktskyddande ränna utanför byggnaden.

Hus 142, inre delen

Den inre delen av huset består av en ca 3.5 m lång och 0.5 m bred yta. I dess södra kant finns rester av en stock ca 6 - 8 cm. Stocken bör utgöra syd vägg i husets inre del, men är dåligt bevarad. Innanför (norr om) stocken ligger ÖV gående brädor ca 18 cm breda och av varierande längd. Brädorna utgör golvläggning i husets inre del. Några golvbärande syllar kunde inte konstateras. De NS gående brädändar som syns på ritningen, tillhör en högre nivå än hus 142. I gränsen mellan den inre och den yttre delen av byggnaden bör ytterligare en mellanvägg ha funnits. Rummet mellan mellanväggarna blir i så fall ca 4.5 m långt, vilket stämmer med "det tredje rummet" i hus 220.

HUS 127

De återfunna resterna av huset ligger långt in på tomten. Resterna består av en ÖV gående stock, innanför söder om ligger två fläckar med golvläggning och utanför en panelbräda. Golvläggningen är avbruten av en avfallsbinge och av senare rustbäddar.

Den ÖV gående stocken är 18 cm Ø och av den återstår 2.3 m längd. Ca 0.3 norr om väggstocken ligger en 1.1 m lång och ca 6 cm bred långkantsgående bräda. Denna bör vara en rest av liggande panel på byggnadens utsida. Innanför väggstocken ligger en yta av 0.7 x 2.1 m NS och består av tre stycken ÖV gående brädor mellan 18 och 22 cm breda. I "golvfläckens" östra kant finns en rest av en golvsyll, en NS gående ca 12 cm Ø stock. Den södra golvfläcken täcker en yta av 1.5 och 2.1 m NS och består av fem stycken ÖV gående brädor mellan 18 och 22 cm breda. Under golvbrädorna finns två stycken NS gående ca 8 cm breda golvsyllar.

NORR OM HUS 127

Mellan hus 142 och 127 ligger ett ca 3 m brett område utan konstruktioner. Här och var framför allt vid hus 142:s västra del, ligger några lösa brädor. Området bör utgöra en passage mellan husen. Dock finns här inga rester av broläggning. Passagen är anmärkningsvärt bred mellan de två byggnaderna.

SÖDER OM 127

Området där hus 127:s södra vägg borde ligga, är bortgrävd av schakt för rustbädd. Dock finns mellan 4.5 och 5.5 m söder om nordväggen i hus 127 ett område med stenläggning. Denna täcker en yta på 1 x 5 m NS. Stenläggningen består av 10 x 10 och 10 x 20 stora stenar. Den har två koncentrationer, en västligare dit den större stenstorleken är koncentrerad, dels en östligare där de mindre stenarna ligger. Mindre brädbitar ligger spridda här och var i stenläggningen. Stenläggningen bör utgöra en passage mellan hus 127 och en ej återfunnen byggnad längre söderut.

GK SÖDER

FAS 1

På södra tomten finns rester av en byggnad från FAS 1. Denna är inte av samma kraftiga typ som byggnaderna på norra tomt delen. Av byggnaden återstår tre stycken väggar som bildar liksom en Z-form. Byggnaden innehåller flera lager av fundamenterande trä. Däröver ÖV gående golvbärande syllar och en golvläggning. Östra långväggen i norra delen och västra långväggen i södra delen saknas liksom sydligare delen av östra långväggen i södra delen och båda gavelväggarna. Byggnadsresterna utgörs av trä som låg under den "ö" på tomten som utgjorde gårdsplan i det senast rivna huset på tomten. Först beskrives de framgrävda väggarna, därefter fundamenteringslagren för golv och sist golvet. (Fig 8, 9)

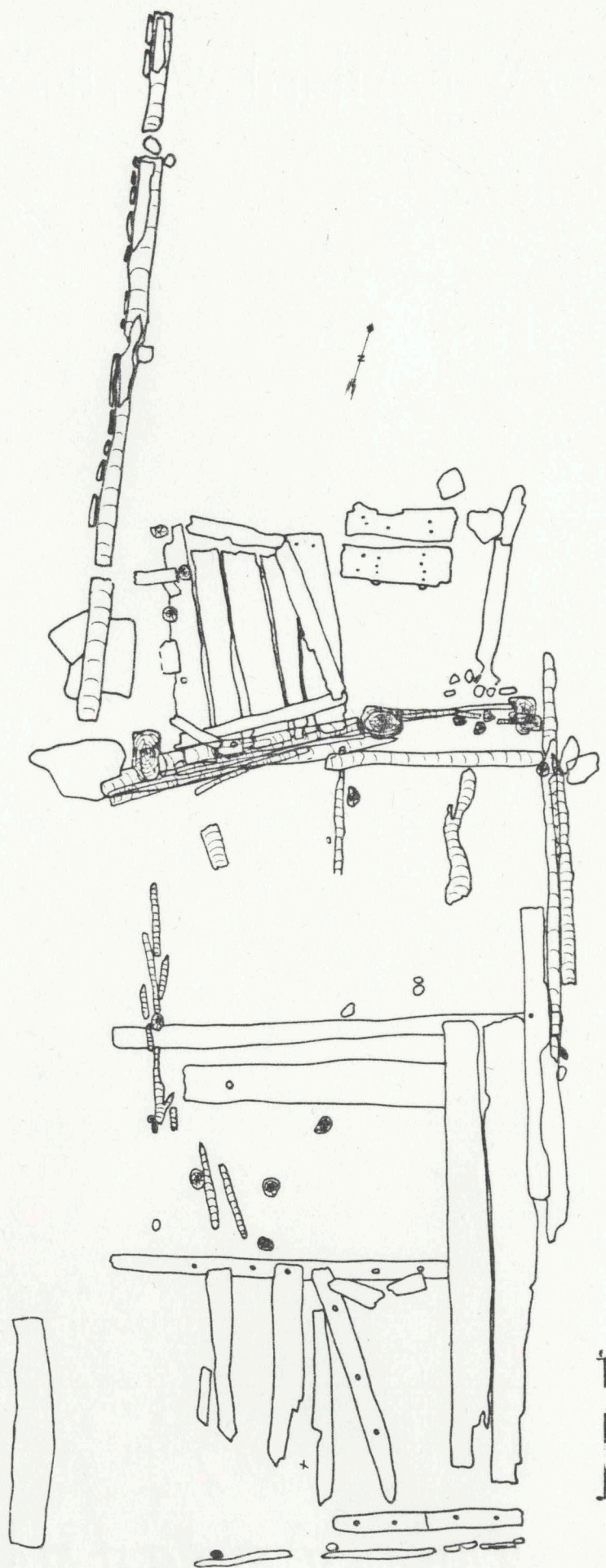


Fig 8.
Kv Göta Kanal. SÖDER. Planritning. Fas 1. Hus 60. Husets
ytterstockar var mycket skadade.

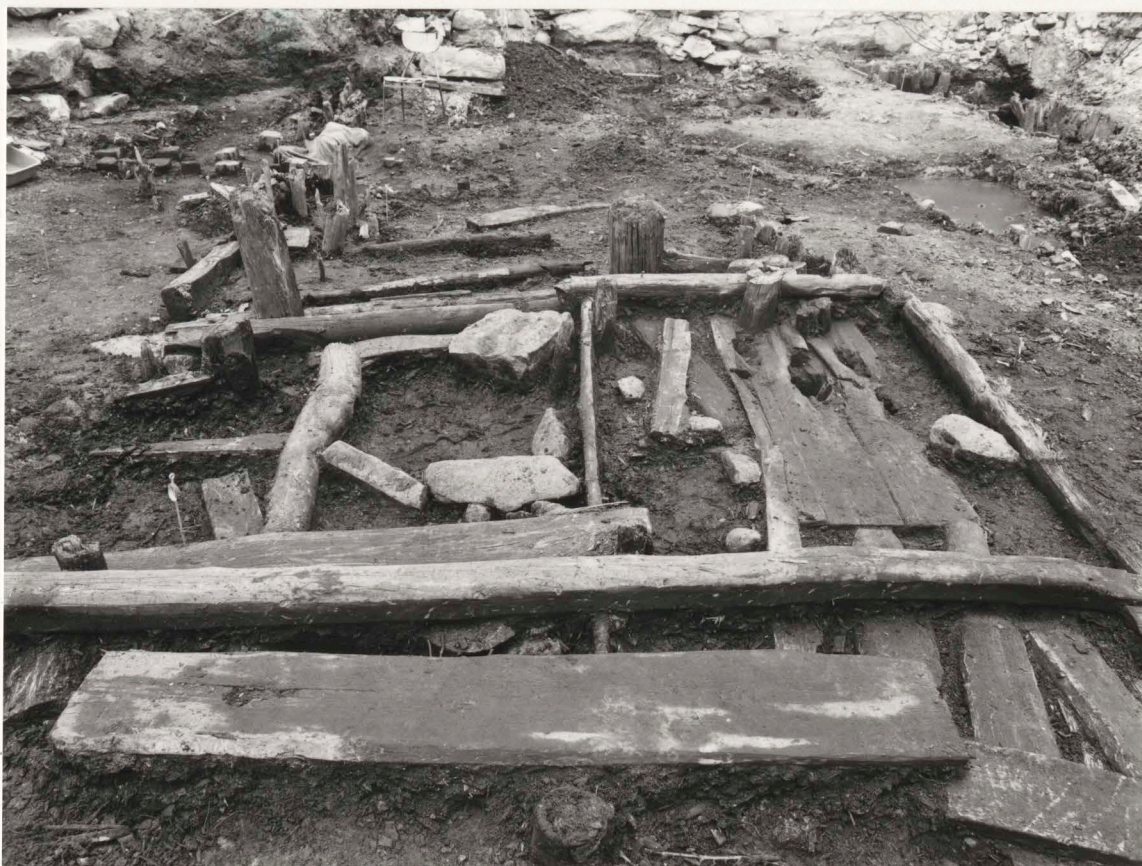


Fig 9. Foto: Lars Noord
Kv Göta Kanal. Fas 1. Hus 60. Syd. Rester av golv och
ytterstockarna. Foto mot norr.



Fig 11. Foto: Lars Noord
Kv Göta Kanal. Avfallsbingarna var nedgrävda i passagerna
mellan 1600-talshusen. Foto mot öster.

HUS 60 väggar

Norra delen av västra långväggen

Av denna vägg återstår ca 5 meter. Väggen fortsätter längre norrut. I södra änden ligger väggen inte i knutförband, men i "hakförband" med den ÖV gående väggen. Väggen består av en liggande stock ca 12 cm Ø. Stocken är nu i flera delar. I södra änden vilar stocken på flera 40 - 60 cm stora stenar. På östra sidan av väggens utsida finns stumpar av högkantstående brädor. Dessa varierar i bredd mellan 18 och 26 cm och är 4 - 6 cm tjocka. Väggen är alltså av en betydligt enklare typ än väggarna i husen på norra delen av tomten. Väggen är antagligen vägg till en byggnad med låga krav på isolering, t ex en uthusdel av en långsträckt byggnad.

Den öst-väst gående tvärväggen

Denna består av två konstruktionsmässigt olika delar. Den östra består av en kraftig liggande stock med stolpar på vardera sidan, den östra av en tydlig skiftesverkskonstruktion.

Den västra delen består av en 2.1 m lång stock ca 30 cm Ø. Stocken ligger i närmast ÖV riktning. I stockens övre mittlinje finns en ca 6 cm bred och 10 cm djup skåra. Stocken stadgas på ett väldigt kraftigt vis, av två nedslagna stolpar. Den västra är 35 cm NS och 20 cm ÖV, den östra är ca 25 cm Ø. I den liggande stocken finns uthuggningar som passar till stolparna. Stocken ligger i sin östra ände på en stor sten. I östra änden finns också en utsparning för den östliga NS gående väggen. Knuten mellan dessa väggar har legat på den stora stenen.

I den östra delen av väggen ligger mellan den nämnda östra nedslagna stolpen och en tredje, ca 20 cm Ø stolpe i linje med byggnadens västra vägg. Mellan dessa ligger en långkantsgående 1.7 m lång och 6 cm bred bräda. I de omgivande stolparna finns uthuggningar som brädan ligger i.

Södra delen av östra långväggen

Denna vägg består av över varandra liggande stockar. Stockarna är förhållandevis smala, endast 10 cm Ø. Den undre av stockarna sticker längre norrut än den ÖV gående väggen. Väggen är avgrävd av källare efter 3 m. Väggen har, alldeles där den är avbruten, en uppstadgande nedslagen tunn stolpe. Vaggstocken är förhållandevis tunn och tyder på en enklare byggnad än de som påträffats på den norra tomtdelen.

Fundamentering för golv

Söder om den ÖV gående väggen, utefter och på insidan av den östra väggen, ligger ett ca 5 m långt och en meter brett område som kan tolkas som fundamentering för golvet i byggnaden. Grunden är mycket blöt just här. En alternativ tolkning är att det är fråga om en träbroläggning av en gång utefter husets östra vägg. Träbroläggningen ligger i fyra lager. Beskrivningen börjar underifrån.

Det understa lagret består av flera NS gående brädor. Dessa är mellan 1.7 och 2.5 m långa och mellan 10 och 22 cm breda. I nivån finns även en rad ned stenar, som ligger på insidan av väggstocken.

I den andra nivån, nerifrån, finns två stycken i det närmaste NS gående brädor. Dessa är mellan 3.2 och 2.1 m långa och 20 resp 16 cm breda.

Det tredje lagret består av två stycken ÖV gående liggande stockar. Dessa är 10 cm $\emptyset$ och ca 1.0 m långa. Stockarna bildar fundament till det fjärde lagret som består av NS gående brädor. Dessa är ca 10 cm breda och varierar i längd mellan 1.5 och 2.0 m. Lager fyra finns över de tvärgående stockarna i lager tre men också längre söderut.

Golvsvyllar

Över de fyra grundläggningsslagren ligger ett lager golvbärande svyllar. Söder om den ÖV gående väggen finns fyra stycken. Norr om finns två stycken, men dessa är lite speciella. Av svyllarna söder om väggen är två stycken ca 3.3 m långa och bör, om huset har någorlunda normal bredd, täcka huset i hela dess bredd. De två övriga är endast 1.5 m långa. En ligger i de framgrävda resternas södra del och är antagligen avgrävd på längden av senare schaktning. Den andra ligger alldeles nära den ÖV gående väggen och har varit golvbärare i den skeva vinkeln som finns i huset. Även om den ÖV gående väggen och södra delen av den västra väggen skulle läggas samman, kommer huset att vara skevt.

Alla fyra golvsvyllarna är ca 14 cm breda och består av "avfyrkantade" stockar. Under de fyra stockarna ligger två NS gående brädor. Den ena är högkantstående och begränsar de tidigare fundamenteringslagren, den andra är liggande ungefär i vad som kan vara husets mitt. Norr om den ÖV gående väggen ligger två stycken ca ÖV gående stockar. Dessa är ca 1.2 m långa och ca 10 cm $\emptyset$.

Stockarna bildar underlag för en ramp upp på den kraftiga stocken i den ÖV gående väggen.

Rampen beskrivs på nästa nivå. Mellan rampen och de bärande stockarna var det rent från gödsel. Rampen bör vara anlagd på de tvärgående stockarna.

Över golvsyllarna ligger en NS gående golvläggning. Av golvläggningen återstår endast några få brädor. Två av brädorna är drygt tre meter långa och ca 22 cm breda, alltså golvbrädor av den typ som vi brukar träffa på. I södra delen av det framgrävda finns ett parti med kortare och smala brädor, ca 1.5 m långa och 12 - 18 cm breda. Det finns även en tvärgående underliggande golvbräda ungefär mitt i det framgrävda rummet. Denna är 2.5 m lång och 28 cm bred. En underliggande bräda av denna typ fanns även i hus 220.

Söder om den tvärgående väggen ligger som nämnts en ramp. Denna består av en dörr. Det kan naturligtvis vara fråga om en "utvällt" dörr men då det inte fanns någon gödsel mellan dörren och de underliggande stockarna, är detta osannolikt. Dörren är ca 1.5 m lång och 1.2 m bred, alltså en låg dörr. Dörren består av fem stycken mellan 18 och 26 cm breda brädor. Dessa hålls ihop av en tvärgående bräda på "ovansidan" vid dörrens södra kant och en snedsträva som är ur läge. De sistnämnda brädorna är 8 resp 12 cm breda. Dörren tillvaratogs som LNR 62. Sydost om dörren ligger en fönsterlucka. Denna består av två stycken brädor 70 cm långa och 22 cm breda. Brädorna hålls samman av två tvärliggare ca 6 cm breda. På fönsterluckan finns rester av gångjärn och hasp. Luckan ligger på samma nivå som dörren. Den tillvaratogs som LNR 63.

Hus 60 är alltså en byggnad vars ytterväggar är mycket skadade av senare schaktning. Även det övre golvet är skadat. Byggnadens konstruktion och trädimensioner stämmer inte med vad som påträffats tidigare. Det är fråga om en byggnad av enklare typ, ett uthus eller produktionslokal av någon sort.

Märkligt är det system av staket som ligger över golvbeläggningsnivån. Det finns en underdel av ett NS gående vidjestaket som går ca en halv meter innanför golvsyllarnas västra ände. Det andra staketet går i ÖV riktning, alldeles söder om den sydligaste golvsyllen. Detta staket består av en liggande långkantsgående ca 4 cm bred bräda, som är uppstadad med nedslagna 6 - 8 cm Ø. Staketen som bildar en vinkel tillhör en fas senare än huset men har inte kunnat kombineras med fas 2. Det är möjligt att den södra delen av huset även ingått i denna fas så att en förråds- eller ladugårdsbyggnad har haft en mindre inhägnad söder om sig.

FAS 2

Till FAS 2 räknas kulturlager och bebyggelserester som ligger mellan de äldsta bebyggelselagren och 1800-talets byggnader. Resterna bär spår av brand och har brunnit eller branskadats vid 1669 års brand.

GK NORR
HUS 219

På östra delen av norra tomten finns rester av en byggnad. Byggnaden LNR 219 ligger under ett rödbränt brandlager. Av byggnaden återstår en NS gående väggstock, flera områden med brända golvbrädor och en NS gående rad av stenar som utgör underlag för en av långväggarna. Under golvläggningen finns tvärgående golvsyllar.
(Fig 10)

Husets västra långvägg består av en ca 22 cm Ø stock. Stocken är brandskadad i hela sin längd - nära 12 m. Den var avbruten i båda ändar och några rester av knutar eller kortväggar påträffades inte. I norra änden är huset LNR 219 antagligen avgrävt av schakt för senare källare. Väggstocken är avbruten av senare verksamhet på tre ställen. Stocken vilar på 20 - 40 cm stora flata stenar. I stockens övergryta finns rektangulära och "T-formade" hål ca 10 - 15 cm stora. Dessa hål kan vara uthuggningar för väggstolpar i en skiftesverkskonstruktion. Den östra långväggen är inte så tydlig som den västra. Vid läget för östväggen ligger en sträng av 20 - 40 cm och 60 - 80 cm stora gråstenar. Möjligen tillhör det mesta av stenarna FAS 4. I denna stensamling finns en jämn rak rad med någorlunda likstora stenar som är parallell med husets östvägg. Stenarna i raden är 20 - 50 och 50 - 60 cm stora. På dessa bör syllstocken för den östra väggen legat. Det är naturligtvis också möjligt att östväggen bestått av kallmurade stenar. Grävarens teori är i alla fall att stenraden senare blivit överlagd av annan ungefär likstor sten. Stenraden blir då väggbärande på samma sätt som stenarna under västväggen. På det övre huset som kom fram vid undersökningen i kv Gamla Teatern hade samma typ av konstruktion med en markant stenrad som nordvägg och en liggande bränd stock som sydvägg.

I norra delen av de framgrävda resterna av hus 219 ligger i brandlagret fyra stycken Ö - V gående syllar. Syllarna är mellan 8 - 12 cm breda och har ett "avfyrkantat" tvärsnitt. Några rester av golvläggning finns inte kvar ovanpå syllarna. Syllarna är brända. I södra delen av LNR 219 finns rester av golvläggning. Denna består av ÖV och NS gående brädor mellan 12 och 3 cm breda. Brädorna är svartbrända och resterna var mycket tunna, knappt centimetertjocka. Brädorna ligger samlade i olika grupper, den

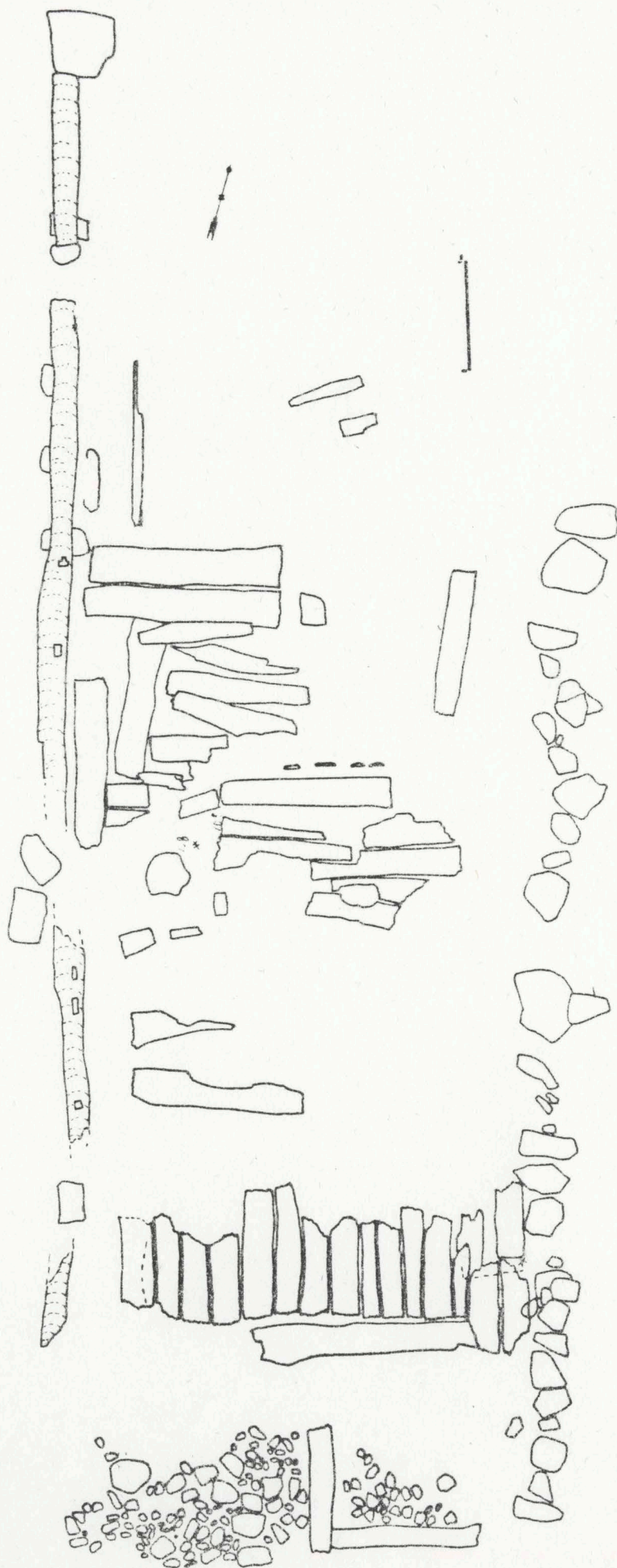


Fig 10.
Kv Göta Kanal. NORR Ö-delen. Planritning. Fas 2. Hus 219.
Genom ett myntfynd kan huset dateras till 1669 års brand.

första består av över halvmeterlånga NS gående brädor som täckte hela husets bredd. Ett stycke söder om denna ligger i samma nivå, under ett kraftigt rödbränt lager, en stenläggning bestående av 10 - 20 och 20 - 30 cm stora kullerstenar. Då ingen kortvägg påträffades är det oklart om stenläggningen ligger inne i huset eller utanför. Ligger den inne i huset, är det möjligt att det funnits en innerväggstock emellan de brända brädorna och stenläggningen. Utgrävarens bedömning är att det gått en nu bortgrävd kortvägg mellan brädorna och stenläggningen. Det underliggande husets kortvägg går i motsvarande läge. Stenläggningen ligger alltså utanför huset och ligger på husets kortsida, vilket är något som inte påträffats tidigare. Alldeles norr om den nordliga gruppen av brända brädor finns en ÖV gående rad av nedslagna kantstående brädor. Dessa bildar någon form av tvärgående mellanvägg i huset. Norr om denna ligger på en något högre nivå ett lager med endast brandskadade brädor. Med ett undantag är dessa ÖV gående och mellan 20 och 30 cm breda.

Hus LNR 219 är en långsmal byggnad med gaveln mot gatan. Endast de inre delarna har kunnat undersökas. De yttre är bortschaktade för senare tiders källare. Av byggnaden återstår två långväggar, den ena bestående av en stock som vilar på sten, den andra endast av en stenrad. Emellan väggarna finns rester av golvbrädor. Hela byggnaden har brunnit. Myntfynd pekar på 1669-års brand. Byggnaden påminner mycket om den övre byggnaden på kv Gamla Teatern. Under LNR 219 följer en obränd byggnad som följer samma yttre begränsningar. Även detta är jämförbart med förhållandena i kv Gamla Teatern.

GK SYDVÄST

På sydvästra tomten representeras FAS 2 inte av några konstruktioner utan endast av kulturlager. Rustbäddkonstruktionerna från FAS 4 är nedgrävda i sandblandade träflislager.

GK SÖDER

På södra tomtdelen finns lämningar från FAS 2 i "Ön" i mitten på tomten. Lämningarna består av en sten- och tegelkonstruktion som möjligen kan ha ingått i en kermikugn. "Ön" innehåller tre stycken nivåer av kulturlager, LNR 4, 21, 41. Samtliga innehåller stora mängder med värme- och/eller brandskadad keramik. Det översta lagret LNR 4 är förmodligen en återfyllning av schaktmassor från de omgivande källarschakten. Lagren på "Ön" är mycket fragmentariska mellan rörschakt och nedgrävningar för rustbäddar. Men på en yta på 1.5 x 0.9 m finns rester av en stenkonstruktion. Denna består av 10 - 20 och 10 - 40 cm stora stenar. Stenytan är nära en halv

meter tjock och är avbruten av rörschakt på båda sidor. I lager 21 och 41 finns flera pålgrupper av pålar med ca 16 cm Ø. Det är osäkert om pålarna tillhör en konstruktion i FAS 2 eller är nedslagna för att stabilisera gårdsplanen i FAS 4.

Sammanfattningsvis är resterna av FAS 2 på södra tomt-delen kanske de mest fragmentariska och osäkra på hela grävningen. Stenkonstruktionen LNR 38 som kan ha varit en del av den keramikugn som husägaren sporrsmiden Jacob Ebbesson den 17 augusti 1670 krävde att pottmakaren Mikael Goldmans efterleverska blev anmodad att flytta från tomten, enligt en bakugnslängd. Det mest betydelsefulla indiciet på att stenkonstruktionen kunnat vara en keramikugn är keramiken i lagren omkring och inte konstruktionen i sig själv.

FAS 3

Till FAS 3 räknas i kv Göta Kanal samtliga avfallsbingar i undersökningsområdet. Avfallsbingarna är nedgrävda igenom husen i FAS 1 och 2, och tillhör inte heller den moderna bebyggelse som utgörs av FAS 4 och 5. Avfallsbingarna innehåller förutom gödsel och latrin även keramik, kritpipor, porslin mm. Ett allmänt intryck är att avfallsbingarna i kv Göta Kanal innehåller förhållandevis små fyndmängder. (Fig 11)

Avfallsbingarna dateras främst genom sitt innehåll av fajans och kritpipor. Det allmänna intrycket pekar på de sista årtiondena av 1600-talet och 1700-talet. Alltså senare än 1669 års brand. Någon mer detaljerad datering har av tidsskäl ej varit möjlig att göra. Ej heller har sammanhanget mellan avfallsbingens konstruktion och dess tillkomst/användningstid kunnat analyseras. (Fig 12)

Totalt undersöktes tio stycken avfallsbingar, ytterligare två förväntades komma fram, men visade sig endast bestå av nedgrävningar med gödsel. De framgrävda avfallsbingarna betecknas LNR: 345, 302, 212, 257, 214, 19, 36, 111, 120 och 126, samt de förmodade betecknas som LNR 18 och 20. Bingarna fördelar sig någorlunda jämnt mellan de olika tomtdelarna. Bingarnas placering på tomten följer mönstret att bingarna ligger liksom i en rad tvärs över tomtarna, alltså i linje med den utanför liggande gatan. Denna "rad" ligger ca 20 meter innanför de omgivande gatorna. Ett undantag är bingarna på den södra tomtdelen som ligger i tomtens NO hörne.

NORRA TOMTDELEN

Binge 345

Avfallsbingen med lagernummer 345 ligger i västra delen



Fig 12. Foto: S Kihlberg
Kv Göta Kanal. SYDVÄST. Fas 3. Avfallsbinge med stående
brädkonstruktion. Foto mot väster.

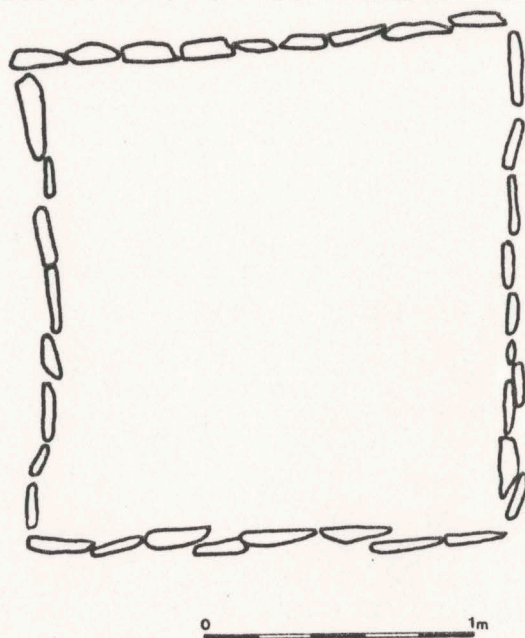


Fig 13.
Kv Göta Kanal. SYDVÄST. Fas 3. Planritning. Avfallsbinge
212. Bingen var nergrävd mellan Hus 333 och Hus 220.

av undersökningsområdet. På grund av rasrisk var det inte möjligt att gräva ända in mot huset i väster. Då ett 8 - 10 meter brett område måste lämnas undersökt, kom bingen att ligga i schaktkanten. Endast bingens östra långvägg och 10 - 20 cm av kortväggarna kunde grävas fram.

Bingens N - S gående långvägg är 1.60 m lång. Bingen är konstruerad med pålar, 10 - 12 cm $\emptyset$ i hörnen. Mellan dessa finns en liggande stock ca 8 cm $\emptyset$, utanför och fästade i stocken stående brädor, 3 - 5 cm tjocka och mellan 8 och 25 cm breda. Bingens innehåll var mycket löst och var djup. Bingen var grävd ner genom hus LNR 344.

Binge 302

Vid framgrävningen av huset på västra tomtdelen påträffades något som kan kallas "bingebotten". En ca 2 x 2 m stor yta med dåligt bevarat trä grävdes fram under ett gödsellager. Träytan låg i området mellan hus 333 och hus 334, alltså på samma sätt som både binge 212 och 214. I gödsellagret ovanpå påträffades relativt mycket fynd, bl a skärvor av minst 40 keramikföremål. Binge 302 är sannolikt en trälagd bottenyta till en binge vars högre belägna delar tagits bort vid schaktning för rör.

Binge 212

I området "gränden" mellan hus LNR 333 och hus LNR 220 ligger en avfallsbinge med lagernumret 212. Avfallsbingen var förhållandevis fyndrik.

Bingen är N-S 1.70 - 1.90 x 1.90m. Väggarna består av högkantstående brädor, ca 6 cm tjocka och mellan 10 och 25 cm breda. På bingens insidor ca 20 cm under framgrävningsskanten finns liggande tunna stockar ca 8 cm $\emptyset$. Hörnstolpar saknas. Bingens gödselinnehåll är torrt och kompakt. Bingen är djup. (Fig 13)

Binge 214

Alldeles öster om hus LNR 220 ligger i linje med avfallsbingarna LNR 345 och 212, avfallsbinge 214. Bingen består egentligen av två stycken tättiliggande, men har grävts som ett lagernummer. Bingen är relativt fyndrik och innehåller bl a delar av minst 40 rödgodskärl.

Båda bingarna är ca 1.60 x 1.60m stora. På den norra av de två är en del av östra och norra väggarna borta. Bingarnas väggar består av liggande brädor som är stadgade i hörnen av högkantstående stolpar. De liggande

brädorna är 20 - 27 cm breda och 4 - 5 cm tjocka. De stadgande stolparna är ca 10 cm Ø. Den södra av bingarna har en golvläggning av N - S gående brädor. Dessa är mellan 28 och 32 cm breda. I den norra bingen kunde ev golvläggning inte undersökas på grund av översvämning. (Fig 14)

Binge 257

Avfallsbingen LNR 257 är nedgrävd genom norra delen av husen LNR 220 och 219.

Bingen innehåller få fynd, endast 6 st keramikskärvor. Gödselinnehållet i bingen är svart och blött, och innehåller mycket gult tegel.

Binge 257 är NS ca 1.50 x 1.30 m och är konstruerad av högkantstående brädor, 6 - 8 cm tjocka och 12 - 22 cm breda. Det finns inga konstruktiva detaljer på bingens insida. Binge 257 är endast 0.5 m djup från framgrävningsskanten. (Fig 15)

GK SYDVÄST

Binge 120

Binge 120 är belägen alldeles vid schaktkanten mot Torggatan. Att observera är att den södra delen av tomtmarken i sydvästra delen fungerade som gata under utgrävningstiden. Detta för att den ordinarie marken för Spannmålgatan var utlagd till upplagsplats för det pågående bygget i kv Polismästaren.

Bingen 120 är avgrävd av rustbädden till det sist rivna i norra delen och i östra av betongfundament som legat i ett och samma hus. Endast en del av den södra och den västra väggen återstår. Väggarna består av högkantstående brädor, 4 - 6 cm tjocka och 15 - 25 cm breda. Gödselinnehållet i bingen är vått, så att bingen ej kan slutundersökas på grund av tillrinnande vatten. Bingen innehåller få fynd, endast ett 20-tal keramikskärvor.

Binge 111

Binge 111 ligger mitt i den kvadrat av rustbäddar som på sydvästra tomtdelen räknats till fas 4. Dessa rustbäddar tillhör hjärtmuren och huvudmuren mot gården. Alltså den inre delen av det hus som revs sist. Bingen 120 ligger i linje med och på lika avstånd från Torggatan som binge 126. Av bingen 111 återstår endast den västra väggen i sin helhet plus ca en meter av den av den södra och 40 cm av den norra väggen. Den är ca 1.3 m bred NS. Övriga

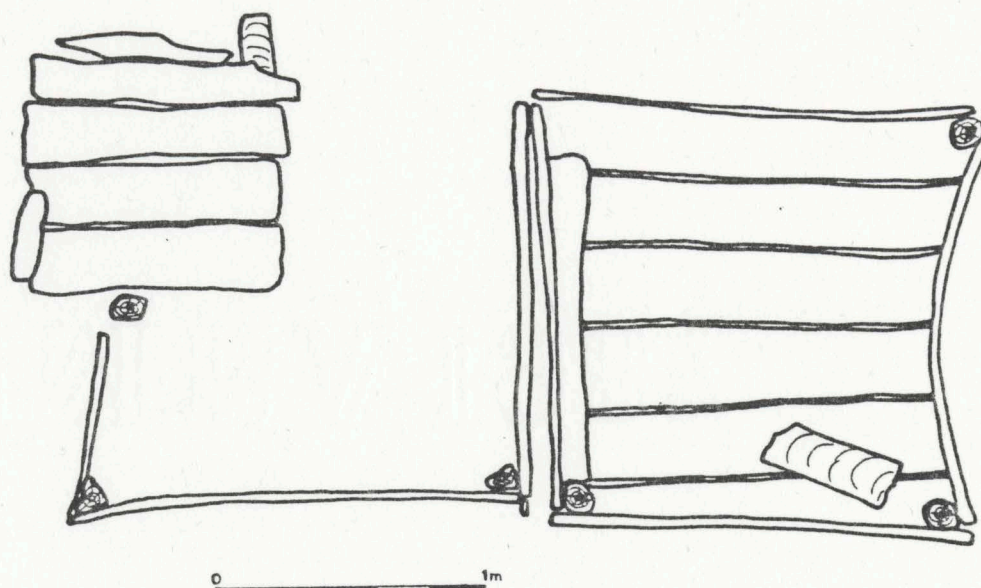


Fig 14.
Kv Göta Kanal. NORR. Fas 3. Planritning. Avfallsbinge
214. Denna bestod av två bingar som var konstruerade av
liggande bräder och hörnstolpar.

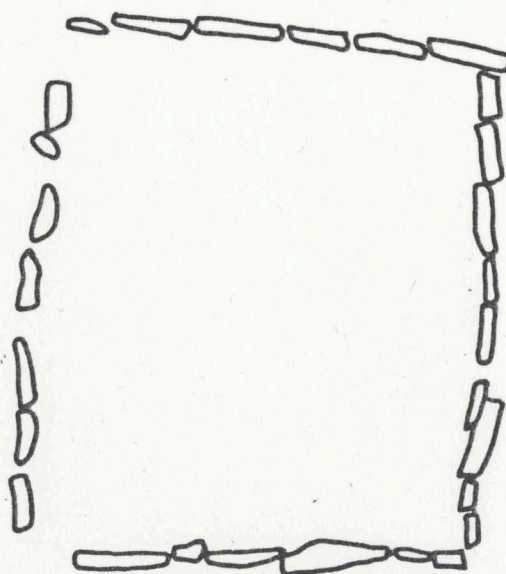


Fig 15.
Kv Göta Kanal. NORR. Fas 3. Planritning. Skala 1:20.
Avfallsbinge 257 innehöll mycket gult tegel men få övriga
fynd.

väggar är bortgrävda av rörschaktet LNR 101 som går i Ö - V riktning över tomt delen. Bingens väggar består av högkantstående brädor. I den västra väggen finns också tre stycken nedslagna stolpar. Brädorna är 4 - 6 cm tjocka och 10 - 15 cm breda. Stolparna är 12 - 14 cm Ø. I de två återstående hörnen står stolpar av samma dimension. Bingens gödselinnehåll är torrt. Bingen är fyndfattig och innehåller endast sju stycken keramikskärvor.

Binge 126

Binge 126 har vid nedgrävningen brutit av golvläggningen i hus LNR 127. Bingen har i sin tur blivit avgrävd av en rustbädd i sin södra del. Bingen består av högkantställda brädor, stadgade med liggande stockar ca 20 cm under framgrävningsnivån. Brädorna är 6 - 8 cm tjocka och 15 - 28 cm breda. De liggande stockarna är mellan 10 och 15 cm Ø. Gödselinnehållet i bingen är blött och illaluktande. Bingen är relativt fyndrik med skärvor från fler än 75 keramikföremål.

GK SYD

Binge 19

Binge 19 ligger i nordöstra hörnet av tomten. I bingens "mjukdelar" är det i efterhand nedslaget pålar ca 20 cm Ø för att stabilisera innehållet inför källarbygge ovanpå. Bingen är rektangulär ca 2.30 x 1.05 N - S. Bingen består av högkantstående brädor. Bingen saknar stabiliserande konstruktioner på insidorna. Brädorna är 6 - 8 cm tjocka och ca 18 - 28 cm breda. Gödselinnehållet i bingen är blött och segt. Bingen är fyndrik med skärvor av mer än 60 olika keramikföremål. Bingen innehåller mycket brandskadad kakel. (Fig 16)

Binge 36

Binge 36 ligger alldeles intill (norr om) Binge 19. Avfallsbingarna är alltså samlade i samma hörn av tomten. Binge 36 är i efterhand stabiliseringspålade, liksom sin granne. Även här är pålarna ca 20 cm Ø. Av bingen återstår endast den västra och en del av den södra väggen. Övriga väggar är förstörda av den senare bebyggelsens fundament av betong. Den västra väggen är 1.45 m lång och bestod av långkantsliggande brädor, ca 2 - 4 cm tjocka och ca 20 cm breda. Bingen är relativt fyndrik med skärvor av minst 50 keramikföremål.

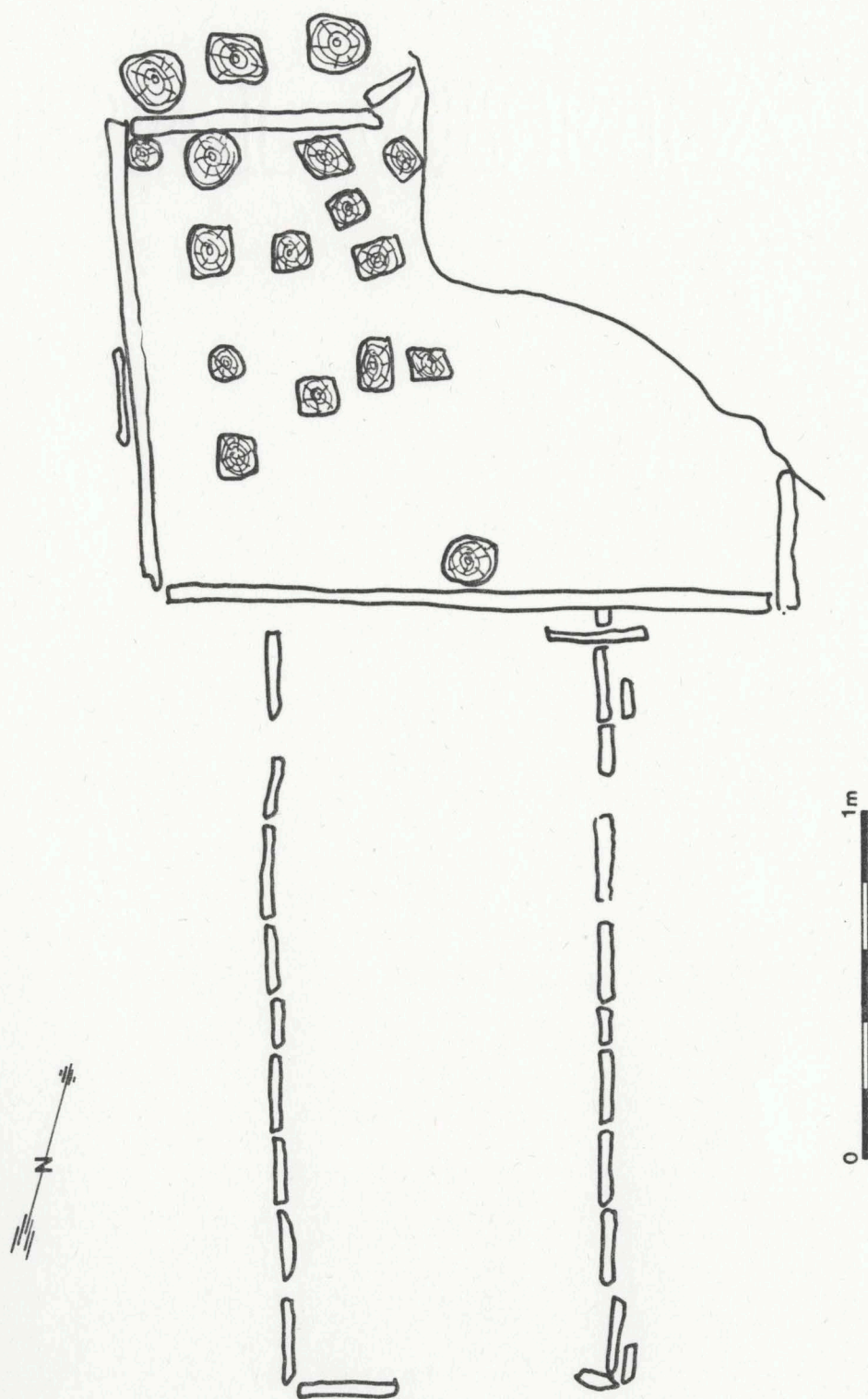


Fig 16.
Kv Göta Kanal. SÖDER. Fas 3. Avfallsbinge 19. Bingen
innehöll mycket brandskadat kakel.

Bingeliknande lager

Förutom dessa tio bingar finns två "företeelser" som betecknas som bingar, men som efter vidare undersökning endast visade sig vara nedgrävningar med mjukt blött gödselmateriel. De båda använda lagernumren är 18 och 20. LNR 18 är belägen strax söder om bing 19, i det rorschakt som går i NS riktning genom LNR 16. LNR 20 blev först synlig som en rad med stående brädor med mjukt gödsel innanför. Vid nedgrävning visade det sig att det var fråga om något helt annat, ett staket LNR 35 från FAS 1.

FAS 4

Till FAS 4 räknas bebyggelselämningar från den senast rivna bebyggelsen på tomterna. Konstruktionerna består av rustbäddar och grundmurar. I något fall har det varit svårt att avgöra om en grundmur tillhört de senaste husen eller en generation tidigare. Allmänt finns ett avbrott i bebyggelseresterna mellan 1669-års brand och den senaste bebyggelsen. Det verkar som om man vid anläggandet av de senaste husen där huskropparna var långsgående utefter gatan, tagit bort allt som återstod av långsgående hus från mellanliggande faser.

Murarna och rustbäddarna dokumenterades inte systematiskt. I början av undersökningen på GK SÖDER och GK SYDVÄST var noggrannheten relativt stor. Med anledning av undersökningsresultaten från rustbäddarna under bastionen Carolus nonus Rex bedömdes det som intressant att dokumentera även 1800-talets grundläggningsteknik. När undersökningen i augusti och september koncentrerades på den norra tomtdelen borttogs delar av FAS 4 utan dokumentation eller endast efter skisser i dagboken. Undersökningens inriktning koncentrerades till frågeställningarna på de tidigaste bebyggelsefaserna. När norra tomtdelen grovschaktades så gjordes detta med stor grävmaskin. Vid denna schaktning kan murar eller delar av murar försvunnit. Möjligt är att de redovisade murarna på norra tomtdelen kanske inte är de enda som funnits.

GK NORR

I norra delen av tomten finns ett ÖV gående mursystem. Systemet utgör mur mot gården till det senaste huset. I tomtens östra del finns ett källargolv innanför denna mur. Fynd härifrån har insamlats som LNR 204. Muren fortsätter västerut och består av 20 - 30 cm och 60 - 80 cm stora stenar. Muren benämns LNR 235 och fynd från framgrävningen LNR 236. Muren har märklit nog ingen rustbädd. I linje med västra väggen i hus 220 vinklar mur 235 söderut och blir något smalare och får ett mera markerat inslag av tegel. Efter ca två meter vinklar

muren åter av i ÖV riktning. På denna ÖV gående del finns lämningar av en trappa. Något längre söderut går ytterligare en ÖV gående mur med LNR 335. Denna mur består av 30 - 40 och 80 - 100 cm stora stenar. Inte heller denna mur hade någon rustbädd. Vid anläggandet av mur 335 har hus 333 grävts av mellan eldstadsfundamentet och "mitt-rummet".

Också i tomtens södra del finns konstruktioner som tillhör FAS 4. Konstruktionerna består av en rustbädd, en rest av en stengolvläggning och en rest av en mur. Stengolvläggningen täcker en yta av 2 x 3 meter och består av dels 10 - 20 cm och 30 - 40 cm stora stenar, dels av större hållar av oregelbunden form, stenläggningen har LNR 216. Under stenläggningen ligger en rustbädd, denna täcker ett område av 7 x 3 m NS. Denna rustbädd betecknas LNR 218 och består av ÖV gående liggande stockar 18 - 22 cm Ø. Stockarna har "avfyrkantat" tvärsnitt. Stenläggningen vilar på rustbädden. Det gör även en rest av en mur, husmur bestående av 30 - 40 och 90 - 70 cm stora stenar. Under rustbädden ligger ytterligare ett lager rustbäddsstockar. Dessa ligger glesare än de överliggande i lagret. Det undre lagret LNR 234 består av ÖV gående stockar ca 20 cm Ø som ligger på ca 20 cm avstånd från varandra. Även dessa stockar har avfyrkantat tvärsnitt.

På östra delen av den norra tomten finns ca 8 m från tomtens södra ände en ÖV gående mur LNR 203. Denna dokumenterades inte.

TOLKNING

Murarna 203 och 204 på östra tomtdelen är rester av grundmurar från tomt nr 3 (tomt 18 10 rt), dels gårds- husets nordmur, dels gathusets sydmur. Muren 235 - 335 bör vara mittmuren under gathuset på tomt nr 2 (19 20, 10rt). Muren vinklar söderut och bildar östmur i trapp- huset. Därefter vinklar muren åter österut. Gårdsingången till trapphuset syns. Därefter fortsätter muren in under schaktkanten. Den västra längan av 1800-talets bebyggelse på tomten ligger under det område som inte undersöktes. Rustbädden 218/234 och stenläggningen och muren på södra delen av tomten tillhör det gårdshus som uppfördes 1969.

GK SYDVÄST

På den sydvästra tomtdelen undersöktes flera konstruktioner från FAS 4, murar, stenläggningar och rustbäddar. På grund av en trafikomläggning kunde området från Kronhusgatan och ca 10 m in i kvarteret inte undersökas. Här gick körbanan under tiden bygget i kv Polismästaren pågick. Detta gjorde att endast den inre delen av tomten utefter Kronhusgatan kunde undersökas.

Under rivningsmassorna påträffades ett system av tre grundmurar. Alla består av 20 - 50 och 80 - 110 cm stora stenar. De återstående murarna består av kallmurad gråsten i upptill tre skift. Murarna är mellan 1.2 och 1.5 m breda. De framgrävda murarna bildar en öppen fyrkant. I utrymmet mellan murarna ligger rester av stenläggningar. Dessa består av 10 - 30 cm stora klumpstenar. Stenläggningen bör ha täckt hela utrymmet mellan murarna men är till största delen bortschaktade av senare rörschakt. (Fig 17)

Under grundmurarna följer rustbäddar. Rustbäddarna består liksom av flottar med omväxlande liggande stockar och rader av klumpstenar. (Fig 18) Stenarna är avsedda för att dels "dryga ut" timret, dels för att "hålla isär" stockarna. På jämna avstånd finns tvärliggande stockar med inhak på undersidan, som passar in i de underliggande stockarna. Dessa stockar är avsedda att "hålla ihop" rustbäddarna. Under dessa rustbäddar följer ytterligare ett rustbäddslager. Det undre består av tvärgående maskinsågade plankor. Rustbäddarnas bredd är naturligtvis beroende av den murkonstruktion som stod ovanpå. För det mesta är rustbäddarna långa och smala, men på ett ställe där rustbädden förmodligen burit ett trapphus är den bredare. De smala rustbäddarna varierar mellan 1.1 och 1.4 m och består av fyra eller fem längsgående stockar. Stockarna är ca 16 cm $\emptyset$ och ligger på ett avstånd av mellan 12 och 16 cm. Utrymmet mellan stockarna är utfyllt med mellan 12 och 16 cm stora klumpstenar. Ibland är stenarna upptill 40 cm långa, men aldrig mer än 16 cm breda. I det framgrävda rustbäddsystemets östra del är rustbädden ca 2.60 m bred. Den består här av nio längsgående stockar. Konstruktionsprincipen för den breda rustbädden är likadan som för den smala. De överliggande sammanhållande stockarna är i hela systemet mellan 12 och 18 cm $\emptyset$.

Omedelbart under de ovan beskrivna rustbäddarna följer ett underliggande trälager. Detta består av tvärgående maskinsågade bjälkar. Det undre systemet följer exakt det övres begränsningar. Plankorna är mellan 18 och 22 cm breda och ligger tätt intill varandra. Det undre rustbäddsystemet är nedgrävt i det underliggande torra träflislagret. Nedgrävningsgropen för rustbädden är endast tre till fem centimeter bredare än rustbädden själv. (Fig 19)

De undersökta konstruktionerna tillhör det senast rivna huset på tomten. De tillhör de inre delarna av huset som stod utefter Spannmålgatan. Den södra muren var mittmur (hjärtmur) i huset och den norra yttermur mot gården. Den södra muren var mellanmur mot trapphuset och den breda rustbädden låg under trapphuset. Den östra delen av huset kunde ej undersökas på grund av betongfundament. Under husets västra del skedde undersökningen summariskt. Rustbäddar och murar dokumenterades inte.



Fig 17.
Kv Göta Kanal. SYDVÄST. Fas 4. Planritning. Murar och
gårdsbeläggning.

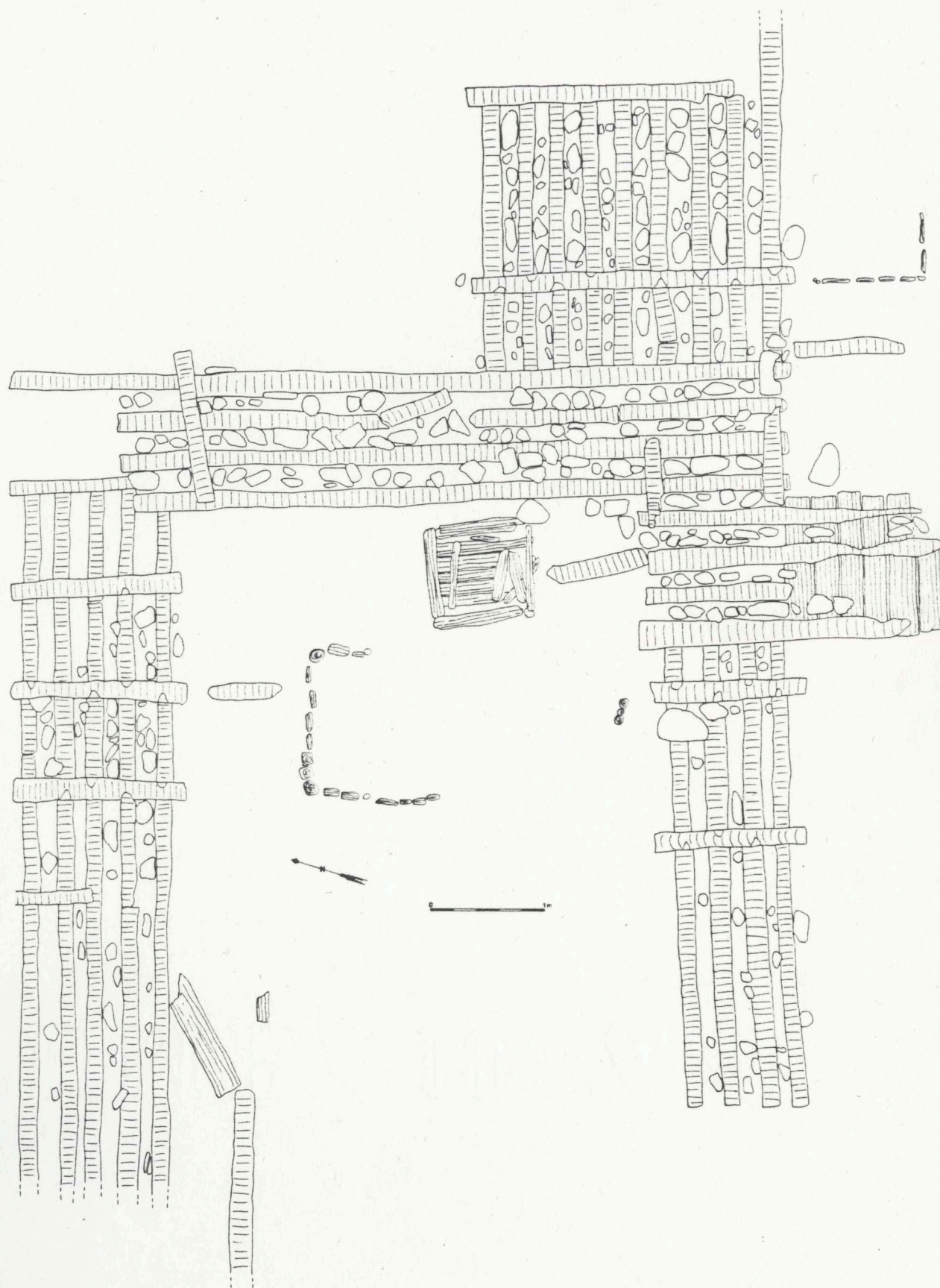


Fig 18.
Kv Göta Kanal. SYDVÄST. Fas 4. Planritning. Under murarna
fanns rustbäddar av längsgående stockar och stenrader.

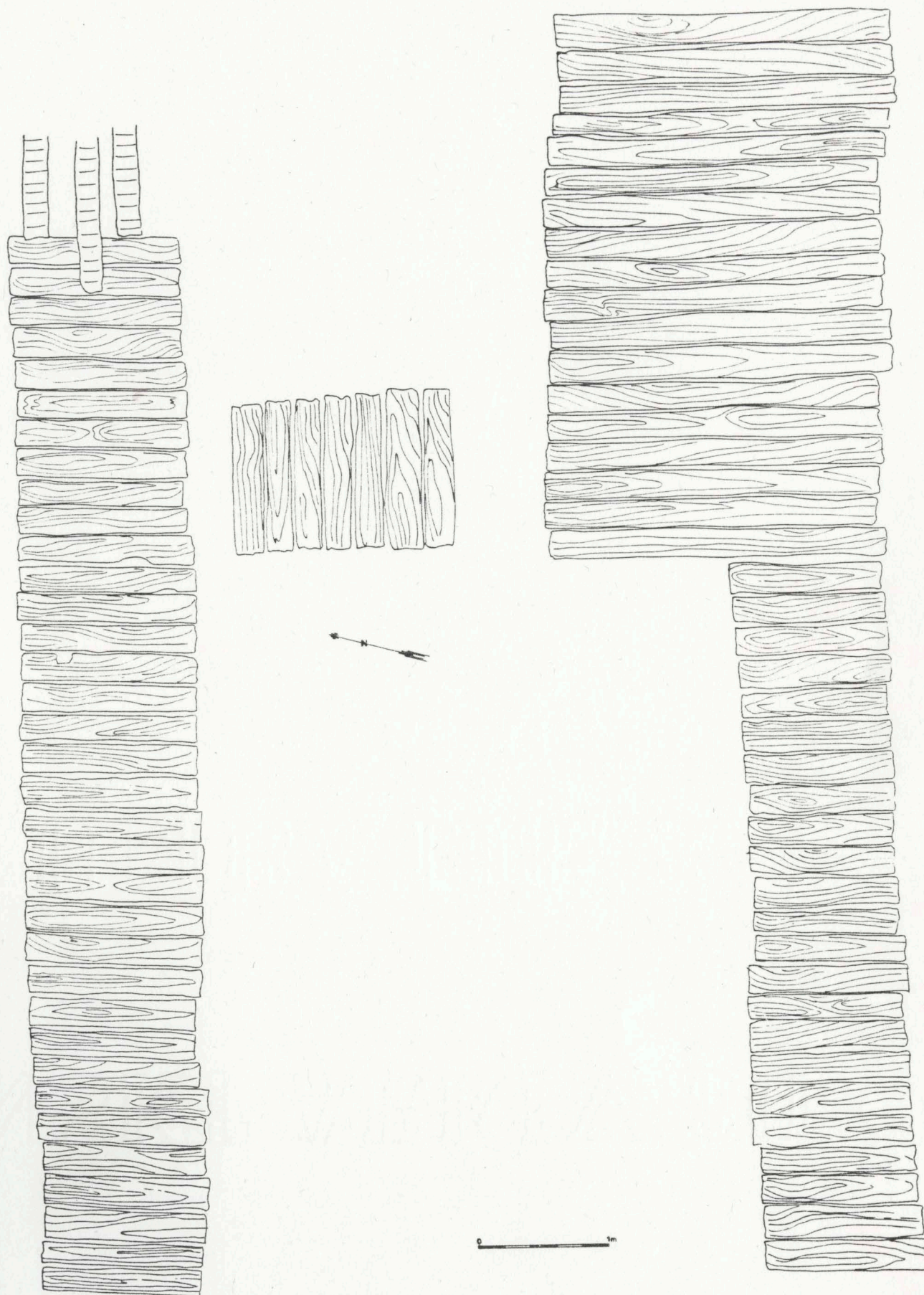


Fig 19.
Kv Göta Kanal. SYDVÄST. Fas 4. Planritning. Ett maskinså-
gat brädlager låg direkt under rustbädden med stockar och
stenar.

GK SÖDER

På den södra tomten bestod ytmässigt nästan enbart av lämningar från FAS 4. Norra, östra och södra delarna av tomten var nedschaktade för källarbygge. Endast en liten ö (fd gårdsplanen) återstod äldre kulturlager. Lämningarna från FAS 4 kan delas upp i fyra skeden. Till det tidigaste räknas rustbäddar för 1800-talets murar, till det andra och tredje hör rustbäddar för gårdshusets källare och till det senaste skedet hör stenläggningen i denna källare. I källaren på tomtens östra sida låg ett tjockt betonggolv.

Rustbäddarna från det tidigaste skedet framgår av Fig 20. Förutom en kraftig ÖV gående rustbädd under gårdshusets sydmur, återstår endast fragmentariska rester. Bevaringsförhållandena har varit dåliga under de täta betonggolven.

Rustbädden under gårdshusets sydmur är en rustbädd av sten/trä typ. Rustbädden är uppdelad i två delar och har lagernumren LNR 22 och 23. Den västra av dess LNR 22 består av nio stycken ÖV gående stockar 12 - 16 cm $\emptyset$ och på ca 16 cm avstånd från varandra. I utrymmena mellan stockarna ligger 10 - 20 cm stora klumpstenar. Rustbädden är ca 1.6 m bred. Den västra delen av rustbädden LNR 23 är ca 1.30 m bred och består av fyra stycken ÖV gående stockar ca 25 cm $\emptyset$. Stockarna i denna rustbädd ligger också en bit från varandra men avstånden mellan varierar och är som störst 15 cm. (Fig 21)

Runt om gårdsplansön på den södra tomten sticker det ut delar av inte mindre än nio olika rustbäddar. Dessa består antingen av liggande stockar och/eller plankor eller av nedslagna stolpar. Liggande stockar och plankor är mellan 15 och 20 cm $\emptyset$ eller bredd nedslagna stolparna mellan 12 och 18 cm $\emptyset$.

Under gårdshuset finns rustbäddar i två lager. Dessa har sannolikt täckt hela gårdshusytan men återfinns nu endast under gårdshusets västra del. Rustbädden har, det är alltså frågan om en rustbädd som bär ett golv, tagits bort vid en större planändring i fastigheten då golvläggningen i östra delen av gårdshuset ersatts av ett tjockt betonggolv. Samma golv som låg under det östra gårds- huset. En sådan planändring i fastigheten ägde rum 1947.

Det undre av rustbäddslagren består av NS gående stockar. (Fig 22) Stockarna ligger i grupper om tre eller fyra stockar. Tillsammans finns 10 stockar. Stockarna varierade i bredd mellan 12 och 18 cm. Mellan de tre stockgrupperna är ett avstånd på ca 5 cm. I dessa ligger 20 - 40 och 50 - 80 cm stora stenar. De flesta är inte tjockare än rustbäddstockarna. Mellan stockarna inom resp grupp är ett avstånd på 12 - 18 cm. I dessa mellanrum ligger här



Fig 20.
 Kv Göta Kanal. SÖDER. Fas 4. Planritning. Begränsningar
 för nedgrävningar, rustbäddar och 1800-tals hus.

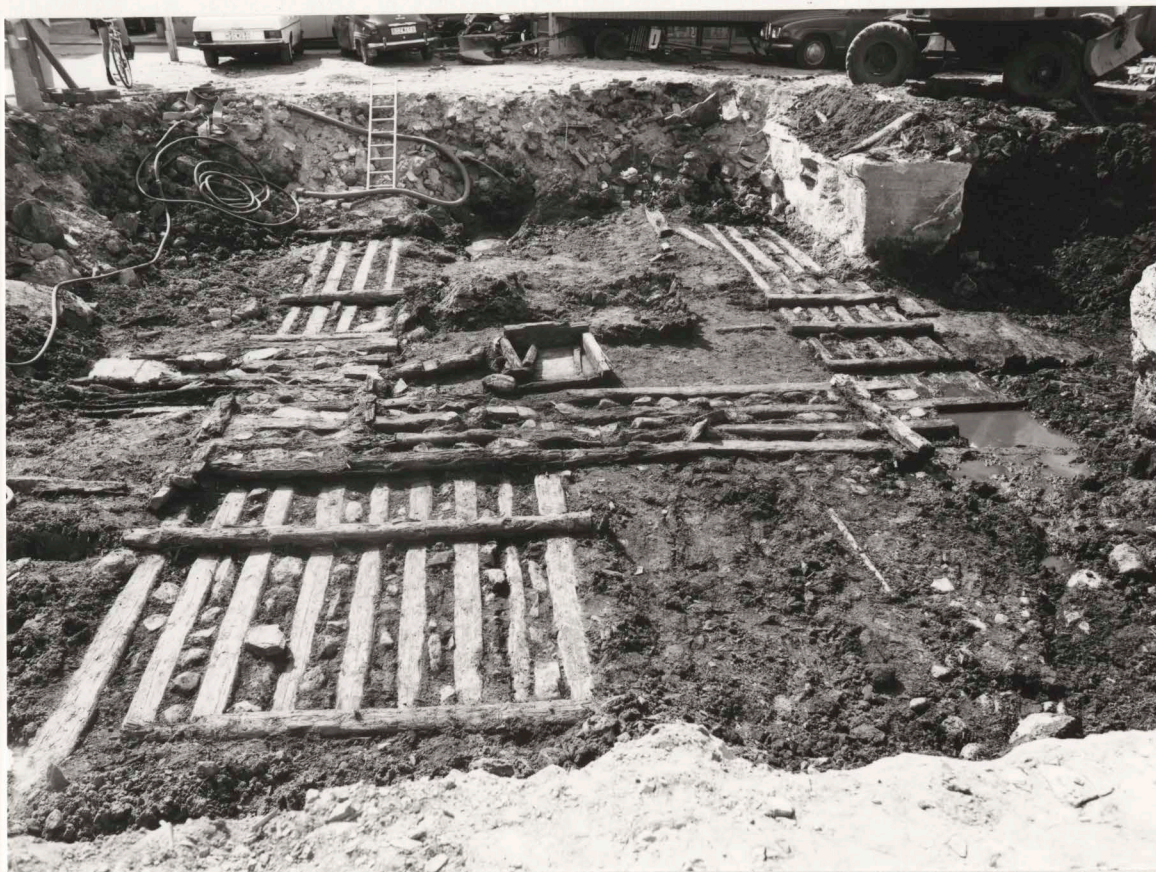


Fig 21. Foto: Lars Noord
Kv Göta Kanal. Fas 46. Övre rustbäddslager. Foto mot väster.



Fig 22.
Kv Göta Kanal. SÖDER. Fas 4. Planritning. Det undre
rustbäddslagret i norra delen av tomten.

och var 10 - 20 cm stora stenar. Stockarna hade ett "avfyrkantat" tvärsnitt.

Mellan det övre och undre rustbäddslagret ligger ett 10 - 15 cm tjockt lager av påförd lera. Det övre rustbäddslagret består av ÖV gående plankor. Plankorna är breda 18 - 22 cm. De bär tydliga spår av att ha blivit avslitna i sin östra ände. Plankorna är dymlade ned i den underliggande rustbädden och har också en mängd hak, spår efter tidigare användning. Den undre rustbädden har LNR 13 och den övre LNR 7. I området, där dessa rustbäddar möter rustbäddarna under muren, ligger några rustbäddsstockar i 45° vinkel mot de övriga. Dessa har LNR 14. Plankorna är mellan 12 och 18 cm breda. (Fig 23)

Över det övre rustbäddslagret följer ett 10 - 15 cm tjockt sättsandslager. Över detta så ett källargolv av flata hällar. Hällarna är av varierande storlek från 120 x 70 till 50 x 30 cm. Hällarna är ca 5 cm tjocka. Hällarna ligger som ett regel tätt intill varandra. Mellan några av dem är det urfyllt med rader av "plattsideliggande" tegelstenar. I detta källarrums nordvästra hörn finns rester av en spis av gråsten och tegel. (Fig 24)

FAS 5

Till FAS 5 räknas också olika typer av nedgrävningar främst för olika typer av rörledningar som grävts ned ifrån 1800-talets gårdsplaner eller källargolv ned igenom äldre kulturlager. De omrörda lager som ibland ligger mellan rivningsmassorna och orörda kulturlager har också räknats hit.

GK NORR

Lämningar från FAS 5 finns i första hand på tomtens västra del. Under den yta som utgjorde gårdsplan till den senaste fastigheten.

Efter grovschaktningen delades tomtens yta upp i två lagernummer, 201 för östra delen och 202 för västra. Lagren var omrörda sandblandade humuslager med kol och tegelbitar. Fynd som tillvaratogs vid den första arkeologiska schaktningen tillvaratogs under dessa nummer. När resterna av bygganden LNR 219 påträffades på östra delen övergicks det till andra nummer här. När ett system av nedgrävningsschakt blev synliga på västra tomtdelen, övergicks till nya nummer här också.

På västra delen av tomten går i olika riktningar ett system av mellan en halv och två meter breda schakt för rör. Dessa schakt tömdes LNR 301. Mellan schakten bildades "öar" i vilka de kvarvarande resterna av FAS 1 grävdes fram. På östra delen av tomten fanns en nedgrävd höganäsbrunn LNR 246.



Fig 23.
Kv Göta Kanal. SÖDER. Fas 4. Planritning. Det övre
rustbäddslagret i norra delen av tomten.



Fig 24.
Kv Göta Kanal. SÖDER. Fas 4. Planritning. Stengolvet i
den norra delen av tomten.

GK SYDVÄST

På den sydvästra delen av tomten finns inom det område som undersökts en rörniedgrävning och en kopplingsbox för rör som tillhör FAS 5. Rörschaktet är ca 2 m brett och går i ÖV riktning. Schaktet är nedgrävt genom kullerstensbeläggningen i källaren. Kullerstensbeläggningen är sedan inte återställd. I schaktets östra del ligger en kopplingsbox för trärör. Kopplingsboxen är av samma typ som påträffats tidigare, både i kv Enigheten och i kv Kronobageriet. Kopplingsboxen LNR 124 består av en 90 x 80 cm stor "öppen låda" av plankor. Lådans sidor består av fyra stycken 8 cm tjocka 12 cm breda plankbitar. I lådans botten ligger tre stycken 18 - 20 cm breda och 8 cm tjocka plankbitar. Lådans övre del är avgrävd så att några "urskålningar" för rör i lådans sidor inte finns kvar. De stenläggningar som legat som golv i källaren på 1800-talshuset beskrivs i FAS 4.

GK SÖDER

På den södra tomt delen finns också rester från FAS 5. Dessa är nedgrävningar för rör i 1800-talets gårdsplan. Nedgrävningarna är mellan 0.5 och 0.1 m breda. Över nedgrävningarna är det påfyllt med sättsand till gårdsbeläggningen. Rörgravarna på "Ön" betecknas LNR 8, 9 och 10. Rester av rörgravar finns också väster om provschaktet. Här kallas den LNR 46.



Fig 25. Foto: D Jeffery
Kv Göta Kanal. Ett ca 20 cm högt smältkärl påträffades
vid utgrävningen.



Fig 26. Foto: D Jeffery
Kv Göta Kanal. Bilden ger några exempel av föremålsma-
terialet.

SAMMANFATTNING

Under tiden 9/7 - 24/9 1984 undersökte Göteborgs arkeologiska museum fem tomter inom kv Göta Kanal i Västra Nordstaden, Göteborg. Undersökningen omfattade 1300 kvm, 2800 arkeologtimmar, 552 grovarbetstimmar och 448 maskintimmar. Undersökningen genomfördes på grund av nybyggnation.

Vid undersökningen framkom kulturlager och bebyggelse-rester från 1600-talets första hälft till 1800-talets början. Särskild vikt lades vid de äldsta lagren. Från denna fas dokumenterades sex byggnader. Från nästföljande fas dokumenterades delar av en byggnad, som förstördes vid 1669 års brand. Från senare faser dokumenterades i första hand olika exempel på grundläggningsteknik.

Stora mängder keramik, kritpipsfragment, läder-, trä- och metallföremål, liksom flera mynt tillvaratogs.
(Fig 25, 26)

GÖTEBORGS ARKEOLOGISKA MUSEUM

Arkeologiska undersökningar i Göteborgs
innerstad - rapport.

Redaktion:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt
Redigering:	Eva Jönsson Kihlberg
Foto:	Lars Noord, där inget annat anges
Teckningar och renritning:	Ferenc Schwetz
Utskrift och montering:	Inger Redebratt
Lay out:	Eva Jönsson Kihlberg Inger Redebratt

De arkeologiska fynden och övrigt undersökningsmaterial
förvaras på Göteborgs historiska museum.

Göteborgs arkeologiska museum i maj 1988

FYNDTABELL

25 kv Göta Kanal 2, 3, 8, 9, 10
Slutundersökning 1984

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
1	002	Rödgoods	00650	034	<0050	I klump ej vägd
2	002	Fajans	00010	002	0002	
3	002	Kritpipa	00025	002	0002	Skaft
4	002	Kakel	00350	006	0006	1 grön, 2 svarta
5	002	Järn	00050	007	0007	Spikar
6	002	Glas	00010		0005	
7	003	Rödgoods	00700	<025		
8	003	Stengods	00050	003	0003	Grått, blågrått
9	003	Fajans	00075	009	0009	
10	003	Övrigt porslin	00010	001	0001	Recent
11	003	Kritpipa	00100		0020	1 huvud, 19 skaftd.
12	003	Tegel	00350	001	0001	Bränt
13	003	Järn	00125	020	0020	Mest spik
14	003	Övrig metall	00010	002	0002	Slagg
15	003	Glas	00200	006	0006	Glasbutelj
16	004	Rödgoods	20350	050		650 gr bränt, 1 ljusstake
17	004	Stengods	00100	005	0006	Blå/vitt
18	004	Fajans	00470	040		0,15 g bränt, 2 polykrom
19	004	Kritpipa			0053	6 huvud, 47 skaftdelar
20	004	Kakel	04200	<050		400 gr vitglaserat
21	004	Tegel	04600	<050		
22	004	Järn	00450	<030		Spikar m m. sporre?
23	004	Övrig metall	04450	004		Slagg?
24	004	Glas	00350	<050		Fönster, butelj
25	004	Läder	00250			Sulor m m.
26	004	Trä	01650			Kam, ladgat kärl
27	004	Textil	x	x	x	Strumpa, bomull
28	004	Övrigt	00001			?
29	005	Rödgoods	00150	007	0007	
30	005	Fajans	00010	002	0002	Blå/vitt
31	005	Kritpipa	00010	002	0002	Skaft
32	005	Kakel	00500	006	0008	Glaserade, oglaserade
33	005	Tegel	00100	002	0002	
34	005	Järn	00005	001	0001	Spik
35	006	Rödgoods	14300	<050		
36	006	Stengods	00010	001	0001	Grå

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
37	006	Fajans	00010	003	0003	Blå lila vit
38	006	Ostindiskt proslin	00075	009	0009	Blåvitt, polykrom
39	006	Kritpipa	00075		0018	1 Huvud
40	006	Kakel	08250			Svart figur, grönglaserad
41	006	Tegel	02300	027	0027	
42	006	Järn	02200	<010		Spikar, kula, beslag m m.
43	006	Övrig metall	00210	001	0001	Slagg?
44	006	Glas	00050	012	0012	Blandat, 1 fint fönsterglas.
45	006	Övrigt	00300	001	0001	Smältkärl
46	008	Rödgoods	02650	<050		600 gr bränt
47	008	Vitgoods	00010	001	0001	Recent?
48	008	Fajans	00050	002	0002	Blå-vitt
49	008	Kritpipa	00075		0004	1 huvud
50	008	Kakel	01700	030 ?		Några brända
51	008	Tegel	00850	004	0004	
52	008	Järn	00125	007	0007	Blandat
53	008	Övrig metall	00100	007	0007	Slagg?
54	008	Glas	00150	050		Fönster, butelj
55	008	Övrigt	00010		0010	Puts?
56	009	Rödgoods	05050	<050		
57	009	Svartgoods	00015	001	0001	Handtag
58	009	Fajans	00100	005	0012	Blå-vitt
59	009	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	
60	009	Kritpipa	00050		0008	Skaft
61	009	Kakel	00900	026	0028	
62	009	Tegel	00475	007	0007	
63	009	Järn	00300	013	0013	Rör, spikar
64	009	Övrig metall	00110			?
65	009	Glas	00300	028	0030	Vitt, brunt
66	010	Rödgoods	09500	<050		
67	010	Svartgoods	00100		0004	
68	010	Fajans	00075	012	0014	Någon polykrom
69	010	Kritpipa	00075		0017	1 huvud
70	010	Kakel	04000	<050		Grönt - svart
71	010	Järn	00500	<030		Spikar m m.
72	010	Glas	00600		0055	Butelj o fönster

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
73	010	Läder	00010			Skoläder
74	011	Rödgoods	00100	003	0003	
75	011	Stengods	00100	001	0001	Grått
76	011	Textil				Rep?
77	011	Övrigt	00010			Slagg?
78	013	Järn	00100	002	0002	1 nit
79	016	Rödgoods	00500	020		Det mesta är bränt
80	016	Fajans	00010	007	0007	1 polykrom
81	016	Kritpipa	00050		005	
82	016	Kakel	00825		0014	Bränt
83	016	Tegel	00200	004	0004	
84	016	Järn	00260	004	0004	Lås, mejsel, spikar
85	016	Övrig metall	00175	002	0002	Handtag, kran
86	016	Glas	00010	003	0003	
87	016	Läder	00025			Skoläder
89	017	Rödgoods	07700	<050		
90	017	Vitgoods	00010	001	0001	
91	017	Stengods	00010	001	0001	Grå
92	017	Fajans	00050	007	0007	1 polykrom
93	017	Kritpipa	00050		0008	3 huvuden
94	017	Kakel	04200	<050		
95	017	Järn	00100	007	0007	Spikar, nitar, spänne
96	017	Övrig metall	00050	001	0001	Bly?
97	017	Glas	00100	013	0013	Butelj, fönster
98	017	Läder	00010			Skoläder
99	019	Rödgoods	06100	<050		Mycket bränt
100	019	Stengods	00050	001	0002	Gråblått
101	019	Fajans	00275	009	0018	Blåvitt, skeppsm.
102	019	Ostidiskt porslin	00075	002	0002	Blåvitt
103	019	Kritpipa	00025		0004	1 huvud
104	019	Kakel	06200	<050		Mycket bränt
105	019	Tegel	00800	002	0002	1 gul sten
106	019	Järn	00050	003	0003	Spikar
107	019	Glas	00125	018		Butelj, fönster
108	019	Läder	00075			Skoläder, vante?
109	019	Övrigt	02225		0013	Smältdegel

Anm: post id 88 raderad på grund av fel

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
110	020	Rödgoods	00007	001	0001	
111	021	Rödgoods	10625	<050		
112	021	Stengods	00100	006	0006	Blandat
113	021	Fajans	00110	011	0013	Vit - blått
114	021	Kritpipa	00175		0043	4 huvud
115	021	Kakel	01375		0032	2 oglaserade
116	021	Tegel		1350	0027	
117	021	Järn	00050	003	0003	Tråd, spikar
118	021	Övrig metall	00010			Slagg m m.
119	021	Glas	00075	<020		Fönster- och dricksglas
120	021	Läder	00025			Skoläder
121	021	Trä	00050	003	0003	Knypelpinne, tappar
122	028	Rödgoods	00150	011	0011	
123	028	Kakel	00100	004	0004	
124	029	Rödgoods	00400	019	0019	
125	029	Övrigt porslin	00050	002	0004	
126	029	Kritpipa	00005		0001	1 huvud
127	029	Kakel	00100	002	0002	
128	031	Rödgoods	02100	<040		
129	031	Fajans	00100	006	0006	1 polykrom
130	031	Kritpipa	00010		0003	1 huvud
131	031	Kakel	00175	007	0007	
132	031	Järn	00050	004	0004	Spikar m m.
133	031	Glas	00175		0010	Fönster och butelj
134	032	Rödgoods	00400	009	0009	
135	032	Fajans	00010	002	0002	
136	032	Kakel	00080	002	0002	
137	032	Järn	00050	003	0003	Spikar
138	032	Läder	00175			Skoläder
139	032	Textil	00010			Stickat?
140	032/33	Järn	00005	001	0001	Spik
141	032/33	Glas		004		Fönster
142	032/33	Läder Fyndnr 10				Skoläder(post 140-142 lg32/33)
143	033	Rödgoods	01300	<040		
144	033	Vitgoods	00100	003	0003	
145	033	Stengods	00010	001	0001	Gråblå

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
146	033	Fajans	00050	004	0004	1 polykrom
147	033	Kritpipa	00005		0002	Skaft
148	033	Kakel	00200	005	0005	Oglaserade
149	033	Tegel	00200	006	0006	
150	033	Järn	00150	033	0033	Spikar m m.
151	033	Glas	00010	002		Fönster, flaskb.
152	033	Läder	00050			Skoläder
153	033	Trä	00100	003	0003	Blandat
154	033	Textil	00005			Dekor. band
155	033	Övrigt	00025	002	0002	Lerkulor
156	036	Rödgoods	02000	<050		En del bränd
157	036	Fajans	00100	004	0004	2 golv, 1 polykrom
158	*) 036	Kritpipa	00025		0004	Skaft
159	036	Tegel	02550	<020		Några klumpar
160	036	Järn	00100	010	0010	Spikar
161	036	Glas	00010	001	0001	
162	036	Läder	00025			Skoläder
163	036	Övrigt		001	0001	Skiffer
164	037	Rödgoods	00550	<050		
165	037	Fajans	00050	003	0003	
166	037	Kritpipa	00050		0005	1 huvud
167	037	Kakel	02900	<040		Flera figurk.
168	037	Tegel	02500	015	0015	Några litet glasyr.
169	037	Järn	00100	006	0006	Spik m m.
170	037	Trä	00200			Blandat
171	038	Rödgoods	00750	023	0024	1 trebent gryta
172	038	Svartgoods	00010	001	0001	
173	038	Vitgoods	00010	001	0001	
174	038	Kritpipa	00010		0002	Skaft
175	038	Kakel	00100	002	0002	
176	038	Tegel	00400		0014	
177	038	Glas		004	0004	Fönster
178	038	Läder	00010			Skoläder
179	038	Trä	00350			Tappar m m.
180	038	Benföremål	00010	001	0001	Fragment
181	040	Rödgoods	05300	<050		
	*) 036	Kakel	03125	<050		

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
182	040	Fajans	00010	003	0003	
183	040	Kritpipa	00005		0001	Skaft
184	040	Kakel	01000	011	0011	
185	040	Järn	00125	004	0004	Delar av hästskospikar
186	040	Glas	00010	001	0001	
187	041	Rödgoods	24000	<050		
188	041	Svartgoods	00350		0008	
189	041	Vitgoods	00050	003	0003	
190	041	Stengods	00010	001	0001	Blågrått
191	041	Fajans	01050	<050		Flera polykroma
192	041	Kritpipa	00650		0050	15 huvud, 1 glaserad
193	041	Kakel	00675	011	0013	Svart figur. oglaserade
194	041	Tegel	00500	007	0007	
195	041	Järn	01350	<050		Spikar, lås, krok
196	041	Övrig metall	00050	002	0002	Slagg, blyblomb
197	041	Glas	00875	<050		Flaskbotten, fönster, glas
198	041	Läder	01250			Handskar, skor
199	041	Trä	00600	012	0012	Lock, sked m m.
200	041	Textil	00005			Stickat
201	041	Övrigt	00010	002	0002	Trä och metall
202	042	Rödgoods	03300	<050		
203	042	Vitgoods	00010	002	0002	
204	042	Fajans	00120	005	0005	Blåvitt
205	042	Kakel	00300	005	0005	Svart figur
206	046	Rödgoods	07850	<050		
207	046	Svartgoods	00210	002	0002	
208	046	Vitgoods	00010	001	0001	
209	046	Fajans	00200	012	0012	Blå - vitt
210	046	Kritpipa	00075		0016	Skaft, 1 röd
211	046	Kakel	02650	035	0038	Svart figur. matris
212	046	Tegel	01800	012	0012	Någon glaserad
213	046	Järn	00075	006	0006	Blå spikar
214	046	Övrig metall	00050	001	0001	Spänne gulmetall
215	046	Glas	00010	002		Fönster
216	046	Läder	00400			Skoläder
217	047	Kritpipa	00010		0002	Skaft

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
218	051	Rödgoods	00675		0040	
219	051	Svartgoods	00040	001	0001	
220	051	Vitgoods	00010	003	0001	
221	051	Fajans	00050	003	0003	Blåv - vitt
222	051	Kritpipa	00050		0006	Skaft
223	051	Kakel	00320	006	0006	
224	051	Järn	00100	003	0003	Spikar
225	051	Övrig metall	00050	001	0001	Slagg
226	051	Läder	00005			Skoläder
227	051	Trä	00050	001	0001	Pinne
228	053	Rödgoods	01350	<040		
229	053	Svartgoods	00010	001	0001	
230	053	Vitgoods	00050	003	0005	
231	053	Stengods	00010	003	0001	
232	053	Fajans	00075	010	0010	
233	053	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	1 polykrom
234	053	Kritpipa	00100		0016	1 huvud
235	053	Kakel	00650	011	0011	
236	053	Tegel	00900	003	0003	
237	053	Järn	00100	003	0003	2 spik
238	053	Glas	00025	008		Blandat
239	053	Läder	00050			Skoläder, träklack
240	053	Trä	00010	001	0001	Kork
241	053	Textil	00010			Snöre?
242	054	Rödgoods	00300	019	0023	
243	054	Fajans	00010	002	0002	Blå - vitt
244	054	Kritpipa	00050		0010	2 huvud
245	054	Järn	00100	002	0002	2 spikar
246	054	Trä	00050	001	0001	Handtag
247	060	Rödgoods	01000	<050		
248	060	Svartgoods	00125		0006	
249	060	Fajans	00100	002	0002	Lila, blå - vitt
250	060	Kritpipa	00010		0002	1 huvud
251	060	Järn	00050	001	0001	Spik
252	060	Glas	00050	009		Blandat
253	060	Läder	00100			vante m m.

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
254	060/61	Rödgoods	01000	<040		(Lgr 60/61= 9 poster härafter)
255	060/61	Svartgoods	00500		0013	
256	060/61	Stengods	00010	002	0001	Blå - vitt
257	060/61	Fajans	00010	001	0001	Polykrom
258	060/61	Kritpipa			0006	Skaft
259	060/61	Järn	00100	002	0002	1 spik, 1 krok
260	060/61	Glas	00025	004		Passglas
261	060/61	Läder	00075			Skoläder
262	060/61	Trä	00300	003	0003	Blandat
263	061	Rödgoods	01350	<050		
264	061	Svartgoods	00010	001	0001	
265	061	Fajans	00050	002	0002	Blå - vitt
266	061	Kritpipa	00025	003		1 huvud
267	061	Järn	00200	010	0010	Kniv, spikar
268	061	Glas	00100	006		Blandat
269	061	Läder	00100			Skoläder
270	061	Trä	00010	002	0002	Pinne, ögla
271	061	Textil	00005			Vävt tyg
272	062	Trä			0001	1 trädörr
273	063	Trä			0001	Fönsterlucka
274	064	Rödgoods	00200	005	0006	
275	064	Fajans	00010	001	0001	Blå - vitt
276	064	Kakel	00050	001	0001	Svart fog
277	064	Järn	00005	001	0001	Spik
278	064	Glas	00005	001		Passglas
279	064	Läder	00010			Skoläder
280	065	Rödgoods	00075	005	0005	
281	065	Järn	00050	002	0002	Spikar
282	067	Läder	00010			Skoläder
283	069	Rödgoods	00900	<025		
284	069	Kritpipa	00025	003		Skaft
285	069	Järn	00050	002	0002	Spikar
286	069	Läder	00050			Skoläder
287	070	Rödgoods	00650	035	0038	
288	070	Stengods	00050	002	0002	Brunt
289	070	Fajans	00050	006	0008	

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
290	070	Kritpipa	00050		0004	Skaft, 1 röd
291	070	Järn	00100	005	0005	Spikar
292	070	Glas	00050	004		Blandat
293	070	Läder	00050			Skoläder
294	071	Rödgods	00200	013	0015	
295	071	Glas	00010	002		1 blå
296	071	Läder	00005			
297	073	Rödgods	02000	<050		
298	073	Svartgods	01350		0025	Mynning, handtag
299	073	Vitgods	00575	019	0023	
300	073	Stengods	00050	001	0001	Brunt
301	073	Fajans	00100	006	0024	Polykrom
302	073	Kritpipa	00050		0006	Skaft
303	073	Tegel	02400	005	0005	
304	073	Järn	00250	007	0007	Spikar m m.
305	073	Glas	00050	009		Fönster
306	073	Läder	00125			Skoläder
307	073	Trä	00010	002	0002	Bearbetat trä
308	073	Övrigt	00350	001	0001	Rep
309	083	Rödgods	00550	017	0020	
310	083	Stengods	00030	001	0003	Brunt
311	083	Fajans	00050	007	0009	Blå - vitt
312	083	Kritpipa	00005		0001	Skaft
313	083	Järn	00075	008	0008	Beslag, nitar, spikar
314	083	Glas	00005	001		Fönster
315	083	Läder	00005			Skoläder
316	086	Rödgods	00600	025	0028	
317	086	Fajans	00010	002	0002	Vit, blå - vitt
318	086	Järn	00125	005	0005	Kniv, beslag, spikar
319	086	Glas	00010	002		Fönster
320	086	Läder	00010			Skoläder
321	089	Rödgods	00300	015	0017	
322	089	Stengpds	00050	002	0002	Vit, blågrå
323	089	Fajans	00150	001	0001	Polykrom
324	089	Kritpipa	00010		0002	Huvuden
325	089	Kakel	00200	001	0001	Oglaserat

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
326	089	Järn	00550	012	0012	Kula, nitar, sax, spikar
327	089	Glas	00050	<006	0008	1 vit pärla, pressglas
328	089	Läder	00050			Skoläder
329	089	Trä	00600	006	0006	Lock, vidjering m m.
330	089	Djurben				1 Käkdel
331	090	Rödgoods	05800	<050		
332	090	Svartgoods	00480		0012	
333	090	Vitgoods	00010	001	0001	
334	090	Stengods	00050	001	0002	Blågrått
335	090	Fajans	00200	012	0016	Flera polykroma
336	090	Kritpipa	00050		0011	1 huvud, 1 rött skaft
337	090	Kakel	00300	006	0006	Svart fig. grönt
338	090	Glas	00300	003		Flaskbottnar
339	090	Läder	00010			Skoläder
340	090	Trä	00175	001	0001	Bearbetat trä
341	096	Rödgoods	00100	001	0002	
342	099	Järn	01750	002	0002	1?
343	101	Rödgoods	05500	<050		
344	101	Vitgoods	00450		0023	
345	101	Stengods	00060	003	0005	Grått
346	101	Fajans	00350	023	0030	Flera polykrom
347	101	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	Blå - vitt
348	101	Övrigt porslin	00075	004	0004	Recent
349	101	Kritpipa	00200		0029	5 huvuden
350	101	Kakel	00680	004	0006	Svart fig. grönt
351	101	Tegel	00300	003	0003	
352	101	Järn	00500	015	0015	Blandat
353	101	Övrig metall	00625	003	0003	Slagg, beslag
354	101	Glas	01600	<050		Blandat
355	101/103	Rödgoods	00500	020	0024	Följ. 8 post = lagernr 101/103
356	101/103	Stengods	00100	003	0003	Brunt, blå - vitt
357	101/103	Fajans	00200	011	0011	Blå - vitt
358	101/103	Kritpipa	00050		0009	1 Huvud
359	101/103	Kakel	00100	001	0001	
360	101/103	Järn	00050	003	0003	Spik, beslag
361	101/103	Trä	00010	001	0001	Plugg

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
362	101/103	Textil	00005			Vävt band
363	103/109	Rödgoods	00650	019	0023	Följ poster = lagnr 103/109
364	103/109	Stengods	00100	002	0003	Blågrått
365	103/109	Fajans	00075	004	0004	1 polykrom
366	103/109	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	
367	103/109	Kritpipa	00010		0002	Skaft
368	103/109	Kakel	00050	001	0001	
369	103/109	Glas	00100	007		Blandat
370	110	Rödgoods	02000	<050		
371	110	Stengods	00010	001	0001	
372	110	Fajans	00175	019	0021	Några polygrom
373	110	Kritpipa	00050		0011	1 huvud
374	110	Kakel	00300	004	0004	Svart fig.
375	110	Järn	00005	001	0001	Spik
376	110	Övrig metall	00400			Slagg
377	110	Glas	00100	<010		Blandat
378	110	Läder	00005			Skoläder
379	111	Rödgoods	00300	009	0011	
380	111	Vitgoods	00010	001	0001	
381	111	Fajans		007	0007	Blå - vitt
382	111	Kritpipa	00010		0002	Skaft
383	111	Kakel	00275	002	0002	
384	111	Järn	00300	005	0005	Klumpar
385	111	Glas	00010	003		Blandat
386	112	Rödgoods	00280	017	0019	
387	112	Stengods	00050	001	0002	Blågrått
388	112	Fajans	00050	003	0003	1 polykrom
389	112	Ostindiskt porslin	00050		0008	Blå - vitt
390	112	Kritpipa	00025		0003	Skaft
391	112	Järn	00005	001	0001	Spik
392	120	Rödgoods	01600	002	0004	
393	120	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Blå - vitt
394	120	Kritpipa	00010		0002	Skaft
395	120	Glas	00400	002		1 hals, 1 fot
396	121	Rödgoods	00750	017	0022	
397	121	Fajans	00050	003	0003	Blåvitt - vitt

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
398	121	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Blåvitt
399	121	Övrigt porslin	00100	001	0001	Vitt
400	121	Kritpipa	00010		0002	Skaft
401	121	Kakel	00050	001	0002	Svart figurkakel
402	121	Glas	00150	001	0002	Buteljotten
403	121	Läder	00250			Skoläder
404	121/122	Rödgoods	00110	003	0004	3 poster = lag. nr 121/122
405	121/122	Fajans	00050	001	0001	
406	121/122	Läder	00100			Vante, skoläder
407	122	Rödgoods	00950	010	0011	
408	122	Läder		005		Skoläder
409	122	Trä	00050	001	0002	Handtag
410	123	Rödgoods	02000	<030		
411	123	Svartgoods	00100	001	0001	
412	123	Stengods	00100	003	0003	Blåvitt, brunt
413	123	Fajans	00110	008	0008	Blåvitt
414	123	Kritpipa	00050		0005	1 huvud
415	123	Tegel	00100	001	0001	Svart fig.
416	123	Järn	00275	002	0002	Järnbit, nål
417	123	Glas	00150	008		Blandat
418	123	Läder	00050			Skoläder
419	123	Trä	00010	001	0001	Bearb. pinne
420	123	Textil	00150		0001	Filthatt
421	126	Rödgoods	05550	<050		
422	126	Stengods	01250	004	0019	delar av bastmanskrus
423	126	Fajans		040	0046	
424	126	Ostindiskt porslin	00400	<040		Blåvitt
425	126	Kritpipa	00650			18 huvuden, (698 kritp)
426	126	Tegel	00300	002	0002	
427	126	Övrig metall	00050	001	0001	Mässing
428	126	Glas	01710	<050		Fönster, buteljglas, m m
429	126	Trä	00300	005	0005	blandat
430	127/128	Rödgoods	01200	<040		Lgnr 127/128 + följ. 6 poster
431	127/128	Svartgoods	00100	001	0001	
432	127/128	Fajans	00075	004	0004	
433	127/128	Kritpipa	00010		0002	Skaft

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
434	127/128	Järn	00075	005	0005	Spikar
435	127/128	Glas	00030	005	0007	Blandat
436	127/128	Läder	00010			Skoläder
437	127/128	Trä	00225	001	0001	Lock, del av
438	128	Järn	01700	002	0002	1 kula m m.
439	131	Rödgoods	00350	014	0017	
440	131	Fajans	00100	003	0003	
441	131	Ostindiskt porslin	00175	006	0006	
442	131	Kritpipa	00010		0002	Skaft
443	131	Glas	00010	001		Fönster
444	131	Läder	00100			Skoläder
445	132	Rödgoods	08300	<050		
446	132	Svartgoods	00600		0015	
447	132	Stengods	00125	003	0003	Brunt, gråblått
448	132	Fajans	00200	015	0019	Några polykroma
449	132	Kritpipa	00075		0018	1 huvud
450	132	Kakel	01250	<015		
451	132	Tegel	00300	001		
452	132	Järn	00100	006	0006	Beslag, spikar
453	132	Glas	00500			Blandat
454	132	Läder	00650			Skoläder
455	132	Trä	00100	001	0001	Tallrik
456	132	Textil	00050			Tyg
457	132	Ben-föremål	00010	001	0001	Hornsked
458	132	Övrigt			0002	Bränd vit pärla
459	135	Rödgoods	1000	040	0050	
460	135	Stengods	00110	003	0002	Höganäs m m ?
461	135	Fajans	00125	009	0009	Några polykrom
462	135	Kritpipa	00050		0003	Skaft
463	135	Tegel	00060	001	0001	
464	135	Järn	00010	001	0001	
465	135	Glas	00200	010	0010	Blandat
466	138	Rödgoods	01200	<050		
467	138	Stengods	00050	003	0003	Blåvitt
468	138	Fajans	00100	009	0009	1 polykrom
469	138	Tegel	00075	002	0002	

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
470	138	Glas	00050	015	0017	Blandat
471	138	Trä	00010	001	0001	Bearbetad pinne
472	139	Rödgods	00350	012	0014	
473	139	Svartgods	00050	001	0001	
474	139	Stengods	00040	001	0001	
475	139	Järn	00005	001	0001	Spik
476	139	Glas	00225		<0050	Passglas
477	139	Läder	00100			Skoläder
478	140	Rödgods	00075	004	0004	
479	140	Stengods	00010	002	0002	Blågrått
480	140	Ostindiskt porslin	00050	005	0005	Blåvitt
481	140	Glas	00005	001		Fönster
482	141	Rödgods	01700	<050		
483	141	Vitgods	00350	002	0015	
484	141	Stengods	00050	003	0003	Brunt, Blågrått
485	141	Fajans		015	0023	Flera polykroma
486	141	Övrigt porslin	00010	001	0001	Vitt
487	141	Kritpipa	00050		0013	Skaft
488	141	Kakel	00150	002	0002	Svart figur.
489	141	Järn	00250	005	0005	Del av ett lås m m.
490	141	Glas	00100	007		Blandat
491	141	Trä	00100		0006	Blandat
492	142	Kritpipa	00005		0001	Skaft
493	201	Rödgods	01100	<040		
494	201	Vitgods	00010	001	0001	
495	201	Stengods	00050	004	0005	Blåvitt
496	201	Ostindiskt porslin	00010	002	0002	Blåvitt
497	201	Glas	00005	001		Fönster
498	202	Rödgods	01000	020	0025	2 salvekrus
499	202	Fajans	00075	003	0003	
500	202	Kritpipa	00050		0004	2 Huvud
501	202	Övrigt	00010			Tagel
502	203	Järn	00050	001	0001	Spik
503	207	Rödgods	03200	<050		
504	207	Stengods	00075	003	0004	
505	207	Fajans	00350	017	0018	

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
506	207	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Blåvitt
507	207	Kritpipa	00200		0038	4 huvuden
508	207	Kakel	00450	005	0005	Svart fig. grönt
509	207	Tegel	00250	001	0001	Grönglaserad
510	207	Järn	00900	<020		Båtshake, spikar m m.
511	207	Glas	00275	<050		Fönster
512	207	Läder	00075			Skoläder
513	208	Rödgoods	07250	<050		
514	208	Svartgoods	00450		0005	
515	208	Stengods	00050	001	0001	Brunt
516	208	Fajans	00600	038	0040	Någon polykrom
517	208	Kritpipa	00300		0058	4 huvuden
518	208	Kakel	00575	009	0010	1 golvkakel
519	208	Tegel	00575	005	0005	
520	208	Järn	00500	<020		Blandat
521	208	Glas	00550	<050		Mest fönster
522	208	Läder	00300			Skoläster
523	208	Trä	00050	001	0001	Tapp
524	208	Textil		X	X	Tuskraft ylle, kypert
525	209	Rödgoods	02700	<050		
526	209	Fajans	00150	011	0011	Blåvitt, 1 polykrom
527	209	Ostindiskt porslin	00005	001	0001	Blåvitt
528	209	Övrig porslin	00075	004	0002	
529	209	Kritpipa	00305		0088	10 huvuden
530	209	Kakel	00100	002	0002	Svart figur
531	209	Järn	06050	012	0020	10 spikar 1 gryta
532	209	Glas	00275	<050		Blandat
533	209	Läder	00275			Skoläder
534	209	Textil		X	X	3 skraft kypert
535	209	Övrigt	00010	001	0001	Blyspröjs
536	210	Rödgoods	05900	<050		
537	210	Svartgoods	00050	001	0001	
538	210	Vitgoods	00060	001	0001	
539	210	Stengods	00010	001	0001	Blågrått
540	210	Fajans	00225	015	0015	Några polykroma
541	210	Ostindiskt porslin	00005	001	0001	Brun

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
542	210	Kritpipa	00300		0050	9 huvuden, 1 grönt skaft
543	210	Kakel	00150	001	0001	grönglaserad
544	210	järn	00125	013	0013	mest spikar
545	210	Glas	00775	<050		Blandat
546	210	Läder	00175			Skoläder
547	210	Trä	00025	001	0001	Pinne
548	211	Rödgoods	02900	<050		
549	211	Stengods	00050			Blågrått
550	211	Fajans	00300	020	0024	
551	211	Kritpipa	00075		0014	2 huvuden
552	211	Kakel	00210	002	0003	
553	211	Järn	00450	009	0009	Beslag, bult, nyckel, spikar
554	211	Glas	00075	<020		Passglas m m.
555	211	Läder	00150			Skoläder
556	212	Rödgoods	00525	012	0015	
557	212	Fajans	00125	010	0015	Blåvitt, 1700tals
558	212	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Polykrom
559	212	Kritpipa	00050		0015	4 huvuden
560	212	Tegel	00225	002	0002	
561	212	Glas	00050	004		Fönster
562	212	Läder	00400			Skoläder
563	212	Trä	00300	001	0001	Handtag
564	213	Rödgoods	00600	<020		
565	213	Svartgoods	00010	001	0001	
566	213	Fajans	00100	008	0008	Blåvitt
567	213	Kritpipa	00225		0042	5 huvuden
568	213	Tegel	00350	002	0002	
569	213	Järn	00450	<020		Mest spikar
570	213	Övrig metall	00250	003		Slagg? mynt
571	213	Glas	00400	<030		Blandat
572	213	Läder	00050			Skoläder
573	213	Trä	01000	002	0002	Delar av lock
574	213	Textil	00050			Filt?
575	214	Rödgoods	03000	<040		
576	214	Fajans	00275	015	0020	Vitt, blåvitt
577	214	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Blåvitt

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
578	214	Kritpipa	00075		0017	1 huvud
579	214	Kakel	00225	001	0001	Svart figur
580	214	Järn	00050	001	0001	Spik med klump
581	214	Övrig metall	00060	001	0001	Tennlock
582	214	Glas	00060	<010		Blandat
583	214	Läder	00100			Skoläder
584	214	Textil	00010			Tyg
585	214	Benföremål	00075	001	0001	Halvt rörben
586	225	Järn	00100	008	0008	Mest spikar
587	225	Övrig metall	00005	002	0002	Hakar
588	225	Läder	00010			Lädersula
589	225	Trä	00200	002	0002	Träplatta, pinne
590	226	Rödgoods	01800	<050		
591	226	Fajans	00010	001	0001	Blåvitt
592	226	Övrig porslin	00010	002	002	
593	226	Kritpipa	00010		0002	1 Huvud
594	226	Järn	00005	001	0001	Spik
595	226	Glas	00005	001		Butelj
596	227B	Rödgoods	06800	<050		Lagernr 227 B
597	227"	Stengods	00100	005	0005	Gråvitt, grått
598	227"	Fajans	00600	<050		Flera polykroma
599	227"	Kritpipa	00300		0050	16 huvuden
600	227"	Kakel	00200	004	0004	Svart figur, matris
601	227"	Tegel	00400	003	0003	
602	227"	Järn	00200	014	0014	Mest spikar
603	227"	Glas	00200	<050		Mest fönsterglas
604	227"	Läder	00010			Lädersula
605	227"	Trä	00900	005	0005	Mest lockdelar
606	227"	Textil	00010			Hår
607	227"	Övrigt		001	0001	1 lerkula
608	228B	Rödgoods	01900	<040		228 B = post 608-616
609	228"	Fajans	00100	010	0010	
610	228"	Kritpipa	00100		0029	1 huvud
611	228"	Tegel	03150	005	0005	
612	228"	Järn	00150	014	0014	Mest spikar
613	228"	Övrig metall	00005	001	0001	Mässingsspänne

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
614	228 B	Glas	00110			Fönster, flaskbotten
615	228 "	Läder	00400			Skoläder
616	228 "	Trä	00500	005	0005	Blandat
617	229	Rödgoods	02600	<050		
618	229	Svartgoods	00150		0003	
619	229	Stengods	00200	001	0001	Brunt (tidig)
620	229	Fajans	00050	004	0004	
621	229	Kritpipa	00275		0050	8 huvuden
622	229	Tegel	06700	007	0007	Några formt.
623	229	Järn	01900	<050		Beslag, spikar m m.
624	229	Övrig metall	00005	001	0001	?
625	229	Glas	00075	<020		Fönster
626	229	Trä	00400	006	0006	Blandat
627	229	Övrigt		002	0002	Sänke + bryne
628	230	Rödgoods	02800	<050		Bl a 1/2 äggkopp
629	230	Svartgoods	00010	001	0001	
630	230	Fajans	00110	017	0017	Blåvitt
631	230	Kritpipa	00250		0050	7 huvuden
632	230	Järn	01675	016	0020	Delar av gryta m m
633	230	Glas	00110	<015		Blandat
634	230	Läder	00025			Skoläder
635	232	Rödgoods	00200	019	0019	
636	232	Fajans	00050	003	0003	1 polykrom
637	232	Kritpipa	00010		0004	Skaft
638	232	Järn	00025	001	0001	Mejsel?
639	232	Glas	00010	002		Fönster
640	232	Läder	00125			Skoläder
641	233	Rödgoods	01250	<050		
642	233	Fajans	00175	017	0019	1 polykrom
643	233	Kritpipa	00150		0035	4 huvuden
644	233	Kakel	00100	003	0003	
645	233	Tegel	04435	003	0003	
646	233	Järn	00175	014	0014	Mest spikar, del av fårsax
647	233	Glas	00050	<010		Blandat
648	233	Trä	00325	001	0001	Klappträ
649	236	Rödgoods	04500			

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
650	236	Stengods	00025	001	0002	Grått
651	236	Fajans	00375	030	0030	Några polykroma
652	236	Kritpipa	00200		0038	7 huvuden
653	236	Tegel	00275	001	0001	Svart figur
654	236	Järn	00150	015	0015	Mest spik, 1 beslag
655	236	Övrig metall	00005	001	0001	Koppar?
656	236	Glas	00075	<010		Blandat
657	236	Läder	00100			Skoläder
658	236	Textil		X	X	3 skaft, ylle, kypert
659	252	Rödgods	00200	008	0009	
660	253	Rödgods	00100	003	0003	
661	253	Fajans	00050	001	0001	Blåvitt
662	253	Tegel	08450	003	0003	
663	253	Järn	00005	001	0001	Spik
664	254	Rödgods	00550	<030		
665	254	Fajans	00050	012	0012	Blåvitt
666	254	Kritpipa	00010		0005	Skaft
667	254	Glas	00050	004		Blandat
668	254	Läder	00010			Skoläder
669	254	Ben-föremål	00025	001	0001	Del av benkam
670	255	Kritpipa	00010		0005	Skaft
671	255	Glas	00050	004		Fönster
672	256	Järn	00050	004	0004	Mest spikar
673	256	Glas	00010	004		Fönster
674	256	Läder	00010			Skoläder
675	257	Rödgods	00125	002	0003	
676	257	Stengods	00010	001	0001	Brunt
677	257	Kakel	00100	001	0001	Brunglaserad
678	257	Tegel	00300	001	0001	
679	257	Glas	00010	002		Fönster
680	258	Rödgods	00750	020	0025	
681	258	Svartgods	00050	001	0001	
682	258	Fajans	00050	010	0010	Blåvitt
683	258	Kritpipa	00050		0008	2 huvuden
684	258	Kakel	00050	001	0001	
685	258	Järn	00050	002	0002	1 mejsel, 1 spik

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
686	258	Glas	00050	007		Fönster
687	258	Läder	00010			Skoläder
688	259	Rödgods	01000	<040		
689	259	Fajans	00050	003	0003	Blåvitt
690	259	Kritpipa	00060		0011	Skaft
691	259	Kakel	00100	001	0001	Svart figur
692	259	Läder	00010			Skoläder
693	259	Trä	00010	001	0001	Knyppepinne?
694	266	Rödgods	00400	020	0023	
695	266	Svartgods	00010	001	0001	
696	266	Fajans	00010	005	0005	
697	266	Kritpipa	00050		0011	Skaft
698	266	Tegel	00400	005	0005	
699	266	Järn	00010	001	0001	Spik
700	266	Glas	00010	002	0002	
701	267	Rödgods	03000	<050		
702	267	Stengods	00010	001	0001	Blågrått
703	*) 267	Fajans	00110	010	0013	Blåvitt
704	267	Kritpipa	00100		0025	2 huvuden
705	267	Järn	01125	<050		Nyckel, mejslar, knivar m m.
706	267	Övrig metall	00125	001	0001	Mässing?
707	268	Rödgods	01800	<050		
708	268	Stengods	00010	001	0001	Brunt
709	268	Fajans	00050	009	0009	Blåvitt
710	268	Kritpipa	00075		0013	4 huvuden
711	268	Tegel	00200	001	0001	
712	268	Järn	00050	003	0003	Spikar
713	268	Glas	00050	009		Mest fönster
714	268	Läder	00100			Skoläder
715	269	Rödgods	01300	<050		
716	269	Stengods	00010	002	0002	Gråblått
717	269	Fajans	00100	001	0006	Polykrom
718	269	Kritpipa	00100		0021	1 Huvud
719	269	Tegel	00100	001	0001	
720	269	Glas	00050	005		Mest fönster
721	269	Läder	00125			Skoläder
*)	267	Tegel	01300	001	0002	

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
722	269	Trä	00275	001	0001	Bearbetat trä
723	269	Övrigt			0001	1 lerkula
724	270	Järn	00010	002	0002	1 ring, 1 spik
725	280	Rödgoods	00100	004	0006	
726	280	Svartgoods	00175	002	0002	
727	280	Kritpipa	00010	001	0001	Tidigt 1600-tal
728	280	Järn	00050	003	0003	2 spikar
729	280	Trä	00010	001	0001	Hatt, svarvad
730	281	Rödgoods	00125	003	0003	
731	281	Fajans	00075	001	0001	Polykrom
732	301	Rödgoods	10900	<050		16?
733	301	Svartgoods	00100	001	0001	
734	301	Stengods	00050	005	0005	
735	301	Fajans	00750	<040		Flera polykroma
736	301	Ostindiskt porslin	00010	003	0003	Blått
737	301	Övrigt porslin	00010	001	0001	
738	301	Kritpipa	00275		0045	11 huvuden, 1 grönt skaft
739	301	Kakel	00425	003	0006	Svart-grönt, figur.
740	301	Järn	00010	001	0001	Plåt
741	301	Övrig metall	00125	001	0001	Slagg
742	301	Glas	00310	<020		Blandat
743	301	Läder	00100			Skoläder
744	301	Trä	00075	001	0001	Bearbetat trä
745	301	Övrigt	00125	001		Porslinskopp med färg
746	302	Rödgoods	00800	<040		
747	302	Stengods	00010	002	0002	
748	302	Fajans	00010	002	0002	Blåvitt
749	302	Ostindiskt porslin	00175	005	0023	Brun-rött, Blåvitt
750	302	Kritpipa	00005		0001	Grönt skaft
751	302	Tegel	00050	001	0001	
752	302	Glas	00050	004		Blandat
753	302	Läder	00075			Skoläder
754	302	Textil	00005			Band, tyg
755	303	Rödgoods	03100	<050		
756	303	Fajans	00100	020	0020	Några polykroma
757	303	Kritpipa	00150		0033	2 huvuden

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
758	303	Kakel	00175	003	0003	Svart figur
759	303	Järn	00350	030	0030	Mest spikar
760	303	Övrig metall	00100	002	0002	Slagg
761	303	Glas	00050	009		Fönster
762	303	Läder	00225			Skoläder
763	304	Rödgoods	02650	<050		
764	304	Fajans	00050	004	0004	Blåvitt
765	304	Kritpipa	00100		0025	1 huvud, 1 skaft
766	304	Kakel	00075	002	0002	Oglaserat
767	304	Järn	00010	002	0002	Spik
768	304	Övrig metall	00010	002	0002	?
769	304	Glas	00025	010		Passglas m m
770	307	Rödgoods	00300	014	0016	
771	307	Stengods	00050	001	0001	Blått
772	307	Fajans	00050	003	0009	Blåvitt, vitt
773	307	Kritpipa	00010		0003	Skaft
774	307	Järn	00010	002	0002	Spik
775	307	Glas	00010	002	0002	Fönster
776	308	Rödgoods	00975	<040	0040	
777	308	Fajans	00075	005	0011	Vitt, blåvitt
778	308	Kritpipa	00050		0007	1 huvud
779	308	Järn	00010	002	0002	Spikar
780	308	Glas	00025	007	0007	Blandat
781	310	Rödgoods	00450	009	0014	
782	310	Fajans	00100	003	0003	1 polykrom
783	310	Ostindiskt porslin	00010	001	0001	Polykrom
784	310	Kritpipa	00050		0006	Skaft
785	310	Järn	00005	001	0001	Spik
786	310	Trä	00200	001	0001	Tunnstav
787	311	Rödgoods	00775	028	0032	
788	311	Fajans	00110	004	0004	1 polykrom
789	311	Kritpipa	00050		0004	Skaft
790	311	Järn	00050	004	0004	Spikar
791	311	Övrig metall	00300	001	0001	Slagg
792	311	Glas	00001	001	0001	
793	311	Textil		X	X	3-skaft kyppert

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
794	312	Kritpipa	00050		0005	Skaft
795	312	Järn	00010	002	0002	Spik
796	316	Rödgoods	00400	014	0016	
797	316	Stengods	00005	001	0001	Blågrått
798	316	Kritpipa	00010		0002	1 huvud
799	316	Läder	00010			Skoläder
800	317	Rödgoods	02800	<050		
801	317	Fajans	00300	020	0021	Flera polykroma
802	317	Kritpipa	00125		0025	3 huvuden
803	317	Tegel	00750	002	0002	
804	317	Järn	00150	010	0010	Spikar
805	317	Glas	00050	007	0007	Fönster
806	317	Läder	00075			Skoläder, knivslida
807	317	Trä	00075	001	0001	Tunnstav
808	317	Textil	00010			Tyg
809	318	Rödgoods	00100	004	0004	
810	318	Fajans	00100	002	0002	Blåvitt
811	318	Glas	00005	001	0001	Fönster
812	319	Rödgoods	02150	<050		
813	319	Svartgoods	00125	001	0001	
814	319	Fajans	00200	002	0002	1 polykrom
815	319	Kritpipa	00050		0006	Skaft
816	319	Övrig maetall	00010	002	0002	Mynt?
817	319	Glas	00005	001	0001	Pressglas
818	319	Läder	00005			Skoläder
819	*) 319	Textil	X	X	X	3-skaft, kypert
820	320	Rödgoods	00175	005	0005	
821	320	Stengods	00010	001	0001	Brunt (bartman?)
822	321	Övrig metall	00050	004	0004	Klumpar
823	321	Glas	00050	004	0004	Fina fönsterglas
824	321	Trä	00375	002	0002	Bearbetat trä
825	324	Rödgoods	00400	016	0016	
826	324	Stengods	00010	001	0001	Blågrått
827	324	Fajans	00010	001	0001	Blåvitt
828	324	Järn	00050	001	0001	Hake
829	324	Glas	00075	<010		Fönster, handtag med knapp
	*) 319	Övrigt				1 lerkula

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
830	324	Läder	00010			Skoläder
831	324	Trä	00050	002	0002	Bearbetade pinnar
832	324	Rödgoods	01635	<050		1391 i utställningen
833	324	Stengods	00050	003	0003	Blågrått
834	324	Fajans	00050	007	0007	Någon polykrom
835	324	Kritpipa	00100		0026	2 huvuden
836	324	Glas	00005	001	0001	
837	330	Textil		X	X	Ylle, 3-skaft kyppt
838	336	Rödgoods	00110	<015	0024	
839	336	Fajans	00100	006	0008	Några polykrom
840	336	Kritpipa	00100		0014	2 huvuden
841	336	Tegel	00150	005	0005	
842	336	Glas	00100	010		Blandat
843	336	Trä	00600	001	0001	Dasslock
844	337	Rödgoods	00100	001	0005	
845	337	Fajans	00075	001	0002	Blåvitt
846	339	Rödgoods	00150	013	0013	
847	339	Fajans	00010	001	0001	Blåvitt
848	339	Kritpipa	00010		0001	Skaft
849	339	Järn	00050	004	0004	Spik
850	339	Läder	00010			Skosulor
851	341	Rödgoods	01775	017	0039	1 sil
852	341	Kritpipa	00010		0001	Skaft
853	341	Tegel	00300	010	0010	
854	341	Järn	00600	004	0004	1 del av gryta
855	341	Glas	00010	001	0001	Fönsterglas
856	341	Läder	00010			Skosulor
857	341	Trä	00010	001	0001	Bearbetad pinne
858	345	Rödgoods	00300	004	0005	
859	345	Fajans	00010	001	0001	Blåvitt
860	345	Kritpipa	00050		0004	1 huvud
861	345	Glas	00050	001	0001	Fönster
862	346	Rödgoods	04000	<050		
863	346	Vitgoods	00010	001	0001	
864	346	Stengods	00050	001	0002	Blågrått
865	346	Fajans	00200	010	0010	1 polykrom

Post ID	LNR	FYNDSLAG	VIKT GR	MIN IND	ANTAL	ÖVRIGT
866	346	Kritpipa	00050		0007	3 huvud
867	346	Glas	00050	003		Fönster
868	346	Läder	00150			Skoläder, handske
869	349	Stengods	00010	001	0001	Brunt
870	349	Kritpipa	00100		0019	2 huvuden
871	349	Järn	00225	001	0001	Tång
872	349	Glas	00005	001	0001	Fönster
873	349	Läder	00100			Skoläder
874	350	Trä	01500	003	0003	Lockdelar
875	350	Textil	00100			Strumpa?
876	355	Rödgoods	00900	030	0030	
877	355	Stengods	00025	002	0002	Blågrått
878	355	Fajans	00075	002	0002	Blåvitt
879	355	Kritpipa	00050		0005	1 huvud
880	355	Tegel	02200	001	0001	
881	355	Järn	00050	004	0004	Spik
882	355	Övrig metall	00005	001	0001	Spik
883	355	Glas	00005	001		Dricksglas
884	355	Läder	00010			Skoläder
885	358	Rödgoods	01550	<020		
886	358	Fajans	00100	004	0006	Några polykrom
887	358	Kritpipa	00050		0005	1 Huvud
888	358	Glas	00050		0003	2 fönster
889	358	Läder	00100			Näver, klackar
890	390	Kritpipa	00050		0009	1 huvud
891	390	Trä	00500	005	0005	Bearbetat trä
892	390	Övrigt		001	0001	Lerkula

Arkeo-entomologisk undersökning i kvarteret Göta Kanal 1984-85

Göran Andersson

Naturhistoriska Museet i Göteborg

INLEDNING

Denna undersökning ingår i en serie av fyra: kvarteren Slusskvarnen, Kronobageriet, Göta Kanal och Gamla Teatern. Avsikten är att undersöka i vad mån insekter kan ge någon information om människornas miljö och levnadssätt samt om den omgivande naturens beskaffenhet. Resultaten kommer att presenteras populärt som en del i en bok och en utställning om livet i det gamla Göteborg.

MATERIAL

Provtagningen genomfördes helt av arkeologerna på utgrävningen. 8 prover togs, dels i avfallsbingar, dels i olika kulturlager inne i eller strax utanför byggnader. Proverna redovisas i tabell 1.

METODIK

Ur varje insamlat prov uttogs ett eller två enkilosprover för undersökning (se tabell 1). Proverna sållades i såll med maskvidd 0.5 mm under rinnande vatten tills dess allt fint material var borta. Provet delades samtidigt i en lättare fraktion med huvudsakligen organiskt material och en tyngre med huvudsakligen sand, grus och stenar. Huvuddelen av insekter återfanns i den lättare fraktionen. Fraktionerna vägdes i vått men avrunnet tillstånd. Sammansättningen framgår av tabell 1.

Efter torkning genomgicks proverna manuellt med hjälp av preparermikroskop (6-50 x), och alla påträffade insekter, benbitar, frön etc utplockades. Sållning och utplockning utfördes av Ulla Zervos. Vertebratrester har lämnats till Björn Broo, växtmaterial till Eva-Lena Larsson och molluskskal till Ted von Proschwitz för bestämning och vidare bearbetning. Denna rapport behandlar endast insekter (inklusive kvalster och gråsugor).

Bestämningsarbetet har varit tidsödande eftersom den vanliga bestämningsmetoden - att följa bestämningstabeller - inte kunde tillämpas. Bestämningen byggde i stället på ett antagande om arttillhörighet grundat på egen erfarenhet och därefter jämförelser med recent, bestämt material. Representativa delar monterades och nålades och en jämförelsesamling finns för framtida bruk.

RESULTAT

Alla funna insekter redovisas i tabell 2. Av de 1582 funna fragmenten är det endast skalbaggar som har kunnat bestämmas till art (36 olika) eller släkte (15 olika samt myrsläktet *Lasius*). En del skalbaggar samt allt av övriga grupper är endast bestämt till underfamilj, familj eller högre grupp. Förutom skalbaggar dominerar flugpappar.

En sjättedel av fragmenten gick inte alls att bestämma. För skalbaggar gäller att fragmentet skall gå att hänföra till minst familj för att räknas som bestämt - endast bestämt till skalbagge räknas alltså som obestämt.

Proverna från de olika kulturlagren (7, 18, 21, 24) innehöll 69 av de 76 bestämda arterna/grupperna. I avfallsbingarna (prov 10, 11 och 17) fanns 45 arter/grupper. Endast 7 grupper var unika för avfallsbingarna: *Patrobus atrorufus*, *Helophorus aquaticus*, *Hister cadaverinus*, *Corticaria* sp., *Mycetaea hirta*, *Sciaridae* och en flugpapp-typ. I jorden från griskultingen var bara en flugpappa bestämbar.

I prov 24 (kulturlager inne i en byggnad) fanns åtskilliga utomhusarter. Artsammansättningen liknar den som kännetecknar proverna från den gamla markytan i Kronobageriet. Strödda fynd av utomhusarter fanns även i andra prov.

I avfallsbingarna fanns as- och spillningsätare (sl. *Aphodius*, *Cercyon*, *Catops*, *Hister* m.fl.). Dessutom fanns här en del arter som vi benämner skadedjur: trägnagare (2 arter), tjuvbagge och kornvivel (*Calandra granaria*).

Ett entomologiskt intressant fynd i prov 7 var *Pristonychus terri-cola*, en inomhuslevande jordlöpare som idag är mycket sällsynt.

Flugpapporna delades upp i olika typer, men har ännu inte kunnat bestämmas. De fanns i samtliga prover - talrikast i 7 och 21.

Tabell 1. Insektprover från kvarteret Göta Kanal

PROV NR	LAGER NR	BESKRIVNING	PROV- STORLEK KG	% KVAR EFTER SÅLLN.	DÄRAV ORGAN. MAT. %	ANTAL UTPLOCKADE FRAGMENT
7	60	Träflislager under ett brädgolv inne i en byggnad	2	42	47	491
10	126	Avfallsbinge	2	36	29	156
11	120	Avfallsbinge	1	33	45	166
17	214	Avfallsbinge	2	23	92	206
18	90	Kulturlager utanför en byggnad	2	47	36	41
21	324	Gödsellager över en stenlagd passage mellan två byggnader	2	36	91	354
24	272	Kulturlager ovanpå golvet inne i en byggnad	2	30	62	159
27	313	"Jord" från en gris- kulting	1	25	14	9

Tabell 2. Lista över funna insekter från kvarteret Göta Kanal.
Siffrorna anger minsta antal exemplar, ej antal funna fragment.

	PROV NR								
	7	10	11	17	18	21	24	27	totalt
COLEOPTERA (skalbaggar)									
Carabidae (jordlöpare)									
Dyschirius globosus	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Bembidion lampros	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Bembidion tetracolum	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Bembidion sp.	-	-	-	-	-	1	1	-	2
Patrobus atrorufus	-	2	-	-	-	-	-	-	2
Amara sp.	-	2	-	1	-	-	1	-	4
Pterostichus cupreus	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Synuchus nivalis	-	-	-	-	2	-	-	-	2
Calathus micropterus	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Pristonychus terricola	1	-	-	-	-	-	-	-	1
gen. sp.	2	1	-	-	-	-	4	-	7
Hydrophilidae (vattenbaggar)									
Ochtebius impressus	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Helophorus aquaticus	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Helophorus sp.	-	1	-	-	-	3	1	-	5
Cercyon analis	3	1	-	10	-	6	2	-	22
Cercyon quisquilius	-	-	-	6	-	3	1	-	10
Cercyon unipunctatus	-	-	-	1	-	5	1	-	7
Cercyon sp.	-	1	-	-	-	1	1	-	3
Cryptopleurum minutum	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Silphidae (asbaggar)									
Catops sp.	2	-	1	-	-	-	-	-	3
Scydmaenidae									
gen. sp.	1	1	-	-	-	-	-	-	2
Staphylinidae (kortvingar)									
Oxytelus rugosus	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Creophilus maxillosus	2	-	1	-	-	-	-	-	3
Paederinae gen. sp.	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Staphylininae gen sp.	16	2	7	9	1	1	6	-	42
gen. sp.	-	-	2	2	-	2	1	-	7
Histeridae (stumpbaggar)									
Hister cadaverinus	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Hister sp.	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Ostomidae									
Grynocharis oblonga	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Nitidulidae (glansbaggar)									
Omosita colon	-	-	-	1	-	1	-	-	2
Cryptophagidae									
Atomaria sp.	1	-	-	-	-	1	-	-	2

	PROV NR								
	7	10	11	17	18	21	24	27	totalt
Lathridiidae									
Lathridius sp.	-	-	-	-	-	2	-	-	2
Corticaria sp.	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Endomychidae									
Mycetaea hirta	-	-	2	-	-	-	-	-	2
Anobiidae (trägnagare)									
Anobium pertinax	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Anobium punctatum	-	-	-	-	1	1	1	-	3
Ptinidae (tjuvbaggar)									
Ptinus fur	3	2	2	1	2	-	-	-	10
Scarabaeidae (bladhorningar)									
Aphodius fimetarius	-	1	-	-	-	1	-	-	2
Aphodius granarius	-	-	-	3	1	-	-	-	4
Aphodius merdarius	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Aphodius prodromus	-	-	-	-	-	2	2	-	4
Aphodius sp.	1	1	-	-	-	1	6	-	9
Geotrupes stercorarius	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Trox scaber	2	-	-	1	-	-	-	-	3
Chrysomelidae (bladbaggar)									
Donacia sp.	-	-	-	-	-	1	-	-	1
Hydrothassa glabra	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Chrysomela haemoptera	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Chaetocnema sahlbergi	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Curculionidae (vivlar)									
Apion sp.	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Otiorrhynchus ovatus	-	1	-	-	-	-	1	-	2
Phyllobius sp.	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Sitona sp.	-	-	-	-	-	-	5	-	5
Trachyphloeus sp.	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Calandra granaria	4	4	-	9	-	-	-	-	17
Eremotes ater	-	-	-	-	-	-	1	-	1
Grypus brunneirostris	-	-	-	1	-	-	2	-	3

	PROV NR								
	7	10	11	17	18	21	24	27	totalt
HYMENOPTERA (steklar)									
Formicidae (myror)									
Myrmicinae gen. sp.	-	-	-	-	-	1	2	-	3
Lasius sp.	-	-	-	1	-	2	1	-	4
Aculeata (gaddsteklar)	1	1	-	-	-	-	-	-	2
DIPTERA (tvåvingar)									
Sciaridae (sorgmyggpuppa)	-	1	-	-	-	-	-	-	1
Flugpuppor typ A	216	39	50	5	2	3	-	-	315
B	26	6	9	11	-	9	-	-	61
C	4	2	-	11	1	6	-	-	24
D	1	-	1	9	7	115	-	-	133
E	28	-	20	-	-	1	-	-	49
F	-	-	-	20	-	-	-	-	20
G	-	-	-	-	3	18	-	-	21
H	-	-	-	5	-	15	-	-	20
I	-	-	-	-	-	2	-	-	2
J	2	-	-	-	-	6	-	1	9
ospecifika	-	-	-	-	-	-	23	-	23
mygglarv/puppa gen. sp.	3	-	-	-	-	-	-	-	3
LEPIDOPTERA (fjärilar)									
larv/puppa gen. sp.	2	-	1	2	-	-	-	-	5
ACARINA (kvalster)									
Oribatidae (hornkvalster)	2	-	-	-	-	-	3	-	5
övr. kvalster	-	1	3	2	-	7	2	-	15
ISOPODA (gråsuggor)									
gen. sp.	3	6	1	-	-	-	-	-	10
Summa ovan bestämda fragment	435	138	141	172	31	304	114	1	1336
Helt obestämda fragment	56	18	25	34	10	50	45	8	246
Totalt antal fragment	491	156	166	206	41	354	159	9	1582